

Tutu é kuvi ūun e táxnūu San Pablu iña ñá ñuú Corintu

Kaka'án Pablu ni ñá ntákuinti'xe i, ña ntoo ñuú Corintu

1 Xu'u é Pablú u ne, kana Xuva kō ko é vií u pustru iña Jesúcristu, tsí kuan ō ntío ña. Dadii ú ni ēní ko Sostené ne, ²táxnūu ntí tú'ūn sa'á iña nto, ña ntákuinti'xe i Xuva kō e ntánatāká nuu nto ini ukun ñuú Corintu, ña é ntuviko kuēnta iña Jesúcristu, ña e kána Xuva kō é ntuntoo nima ntó, ni dā xóo ká ña'a, ña ntoo dá vādá ka ñuxiví a, ña ntákaku ni'i dēví Tó'lo ko Jesúcristu. Tsí divi ñá é Xuva ko ña iña ko un ntí'i ō. ³Na naxnuu viko Xuva ko nto, divi ña ni Tó'lo ko Jesúcristu. Na tā'xi ña é vā'á koo kuntōo nto.

Ni'i ko é vā'á iña Xuva ko kuenta iñá Cristu

⁴Nguentúvi kanakué'le ú sintiá'vi nta'a Xuva ko kuēnta iña nto, tsi dóo vá'a o dé ña ni nto kuēnta iña Jesúcristu. ⁵Tsi tá'xi ña e dóo kukuika níma nto é un ntí'í ntí'í nuu i dí. Tā'xi ña e dóo vá'a koo ka'an nto da nēé ka nuu i e ntáka'an nto, ni e dóo ki'in iní ntó dí. ⁶Tsi tú'ūn va'á iñá Cristú ne, é nuu é

ntaā í iña nto. ⁷Dukuān ne, ñá tē neé ntákūnāa nteē ntó iña Xuva kō da niī ntántétu nto ntuvi dá nainu xtúku Tó'lo ko Jesúcristu. ⁸Tsí Xuva kō ne, kuenta vií ña é kuntoo kutu ntō un tsi da nté ntii ata i kan, vata koo e nté uun xoxo kuvi ka'an nteé i nto tē xee ntúvi é kixkadā kú've Tó'lo ko Jesúcristu. ⁹Xuva kō ne, nguentúvi kade ntaa ña nee é kāka'an ña. Divi ña kána ña nto é uun tsi kuvi nto ni Ī'xá mii ña, Tó'lo ko Jesúcristu.

Dā kii nteé xio ta'an xúkūn san

¹⁰Divi nto, tā'an kó, kaka'án u ni nto kuēnta iña Tó'lo ko Jesúcristu dá kaka'án u é na vií ntó da xe'é ne, natíin dadíi nto ni tā'an nto. Ñá ku kii nteé xio ta'an nto, tsí uun kuédadii tsi é kadā kuení nto. ¹¹Tsí kaka'an ñávi'i Cloee ní ko tsi ntánāa núu nto ni tā'an nto. ¹²Kaka'an ñá tsi iō ntó ne, kaka'an nto: “Xu'ú ne, kantikín u Pablu”; iō ntó ne, kaka'an nto: “Xu'ú ne, kantikín u Apolo”; ō “Xu'ú ne, kantikín u Pedru”; ō “Xu'ú ne, Cristu kantikín u”, xkoó ka'an nto. ¹³¿Vá ūvi nuu ntú Cristu? ¿Vá xū'ú ntu é Pablú u ña é xi'í ntiká krusi

kan kuénta iña nto? ¿Vá kuenta iñá ko ítsi ntute nto? ¹⁴Ntá tsi dóo vá'á ó tsi nté uun nto ña ni nakutsi ntúte ú nto; da mii tsí Crispu ni Gáyu. ¹⁵Dukuān ne, ñá xoxó kuvi ka'an i e ítsi ntute nta'a ko. ¹⁶Naka'ān kó tsí nakutsi ntúte ú ñavi'i Stefanú di. Ntá tsi ña naka'án ko tē nakutsi ntúte ú tuku ká ña'a di. ¹⁷Tsí Cristú ne, ñá ni taxnúu ña ko é nakútsi ntute ú ña'a, tsí xu'ú ne, taxnúu ña ko é ká'an ntódo u tú'ūn é vá'á san nté koo nakáku ō. Ñá kakā'án u tú'ūn e dóo vi'xín kaa san é vata tē dóo tu've ko, vata koo é ña ku dé kuení nto te nākáku nto kuenta iña tú'ūn e dóo ki'in iní i é kākā'án u ni ntō, vata koo é ña nantii ní'ni u e dóo nuu á'vi i é xi'í Cristu ntíkā krusi kan kuénta iña ko.

**Xé'e Xuva kō é kūvi víi
Cristu é un ntí'ī, e dóo ki'in
iní ñá vata kaa mii ñá**

¹⁸Dá kakā'an o tsí xi'í Cristu ntíkā krusi kán ne, ñá tē nté kaa tuntu kaa tú'ūn sa'á, kuiní ña'a, ña nta'ika itsi dō'ví san. Ntá tsi divi ō e ntántikin ó Cristu, ña é nakáku kō ne, tū'ún sá'á ne, tū'un iña núu i e dóo ka'nu é edé Xuva ko iña ko, kuiní kō. ¹⁹Du'va ō kúvi vatā ó uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō:

Nantí'ī u é ki'in iní ña'a, ña dóo ki'in iní i;
nāxtuví xio u é kāñe'e diki ñá'a sán di,

ka'an.

²⁰¿Mí'i ntu núu á'vi ña'a san, ña e dóo iní san, nī ña dóo tu've i iñá leí san, nī ña e dóo iní ka'an nuu i é ió ñuxiví a? Nánē'e Xúva ko kō tsí nee iña e dóo va'á ñuxiví a, kuiní

kō ne, ñá tē neé nuu á'vi i núu ña. ²¹Dōó ki'in iní Xúva kō, tsi ñá ni dē va'a ña é kutūni ñá'a san nee ñá'a ña kuenta iña i e dóo ki'in iní ña, ntá tsi dóo xkúntee iní ña é nakakū ñá ña'a, ña é kuinti'xe i ña kuenta iña tú'ūn e dóo tuntu kaa é ká'an ntódo o.

²²Ña Israeé san ne, ncho kiní ña nuu i e dóo ka'nu; ña griegú san ne, dōó ncho kutú've ña, é kuki'in iní ña. ²³Ntá tsi xo'ō ne, ntáka'an ntódo o iñá Cristu, ña é xi'í ntiká krusi kan kuénta iña ko. Ña Israeé san ne, dōó doka'an é ntáka'an o, kuiní ña. Ña tuku tatá i san ne, dōó tuntu ka'an o, kuiní ña. ²⁴Ntá tsi xoo ñá'a, ña e kána Xuva kō né, kuān te ña Israeé ñá ne, o kuān te ñá griegu ñá ne, kutuni ña tsí Cristú ne, nī'i ña é kūvi víi ña da nēé ka ntí'i nuu í, ne, nī'i ña e dóo ki'in iní ñá kuenta iña Xuva kó di. ²⁵Tē nee iña é kade Xuva kō e dóo tuntu kaa, kuiní ña'a sán ne, divi e dií ka vá'a kuē'en é vata kaa é tu've ña ñuxiví a. Nee iña e dóo vita iní Xuva kō ne, divi e dií ka ntii iní i é vata kaa ña ñuxiví a. ²⁶Divi nto, tā'an kó, na naka'an ntō nte ntáa nto dā kána Xuva ko ntō. Ñá titín nto e dóo tu've nto, vatā o tú've ña ñuxiví a. Ñá titín nto e dóo na'nu ña'a nto ne, ña titín nto e dóo kuika ntō di. ²⁷Ntá tsi nuu i e dóo tuntu kaa, kuiní ña ñuxiví a ne, divi é nākaxnúu Xuva kō é nakō'xó nteé ñá ñuxiví san, ña e dóo ki'in iní í ne, nākaxnúu Xuva ko núu i é ña ntii iní i san é nakō'xó ña'a, ña e dóo ntii iní í san. ²⁸Nakaxnúu Xuva ko ñá'a, ña é ña váda ntaidiá'vi, kuiní ña'a ñuxiví sa, nī ña'a, ña é ña ntío

kue'en tsí ña'a san, nī ña'a, ña é ña te neé nuu á'vi i, kuíni ña'a sán dī, vata koo é na nakō'xó ña ña'a, ña dóo na'nu ña'a san. ²⁹Tsí ña kúvi víi ka'nu nté uun ña'a nuu Xuva ko. ³⁰Tsí mii Xuva kō né, tā'xi ña é uun kuédadii tsi ntuvi o ni Jesūcristu. Nta'a Jesuú ne, ta'xi ña e dóo ki'in inī kó nī é ntuntoo kuétsi ko, nī é ntuviko o kuēnta iña Xuva ko, tsi e ntá'vi ña kuétsi kō dá xi'i ña. ³¹Du'va o kúvi nuu i sá'a vatá ó uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō: “Xoó ncho kada ka'nu mii i kúñu i ne, na káda ka'nu ña kuenta iña Xuva ko”, ka'an.

Tū'ún Cristu, ña xi'í ntiká krusi kan

2 Xu'ú ne, dā xeé u mí ntoo nto, tā'an, é ká'an ntódo ú ni ntō é nuu é ntaá i iña Xuva kó ne, ñá ni ká'an u ni nto tú'ún e dóo vi'xín kaa, nté tú'ún e dóo ki'in inī í san. ²Tsi dé kuení ko é ña te nee iñá ka'án u ni ntō é da mii tsí tú'un Jesūcristu, nté o xi'i ñá ntíkā krusi kan kuēnta iña ko. ³Dā itúvi ú ni ntō ne, ña túvi ntii ko. Koó da kan'i i tuví u e dóo u'ví ko. ⁴Dá kakā'án u ni nto, nī dá kakā'án ntódo ú ne, ñá tē tú'ún e ntáka'an ña e dóo ki'in inī í san é kākā'án u ni ntō, tsí tá'xi Espíritū Sántū sán ko ntii ñá é kuvi nakuá'a u nto, ⁵vata koo é na kunuu inī ntó Xuva ko, ña e dóo ka'nu, ña te é kunuu inī ntó ña'a, ña e dóo ki'in inī í san.

Kanañē'e Espíritū Sántū san ko xoo é Xuva kō

⁶Ntá tsi kaka'án nti tú'ún é ki'in inī ni ñá e dií ka ini tú'un Xuva kō. Ntá tsi ña te ñá tú'ún e ntáka'an

ña dóo tu'vé i san, nté tū'un e ntáka'an ña ntádē kú'vé ñuxiví a vevii, tsí ña ná'a ka kuntōo ña ñuxiví a. ⁷Ntá tsi tú'ún é kākā'án nti e dóo ki'in inī iña Xuva kó ne, iña nuu i é tūvi xu'u un tsi nte dí'na da de kú'vé ñá ñuxiví san. Núu i sá'a ne, ñá é nī'i ko é vā'á nta'a Xuva kō. ⁸Nté uun ña'a, ña ntádē kú'vé ñuxiví a ne, ñá ni kutūni ñá nuu i sá'a. Tē dí ni kutūni ñá ne, ñá ni naxnteē ná Tó'o kō ntiká krusi kan, ña dóo ka'nu. ⁹Ntá tsi uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō:

Núu i é vāta kiní o, é vāta tekú kō, é vāta ki'in ñá kó ne, é xtúví tū'vé Xuva ko nūu i tsíkan iña ña'a, ña é ntákuinima í ña,

ka'an tú'un ñá. ¹⁰Sá'á ne, nánē'é Xuva ko ko ntá'a Espíritū Sántū san. Tsí Espíritū sán ne, kaito nteé ña é un ntí'i ún tsi nte nuu i é ña káñe'e ñá kó ko iña Xuva ko, é da mii tsi Xuva kō é ini ña.

¹¹Ntá tsi ñá xoo ntu ini i nee iña é kadē kuení tuku ña'a? Tsí da mii tsi nima ña é ini. Dukuān né, da mii tsi Espíritū Sántū san ini ña nté o kadē kuení Xuva kō. ¹²Ntá tsi xo'ō ne, ñá ni nī'i ko é nakua'a o nuu i é ió ñuxiví a, tsí xo'ō ne, nī'i ko mii Espiritu Xuva kō vata koo é kūtuni ko nuu i é kata'xi Xuva ko kō tsi dóo vā'á ó de ña ni kō. ¹³Ñá tē tú'ún e dóo ini ñá ñuxiví sa é kākā'án nti nuu i sá'a, tsi tú'ún é nañé'e Espíritū Sántū sán nti é kākā'án nti. Dukuān é kanañē'é nti ña'a, ña é nuu Espíritū Sántū san nima i, núu i é kākā'án Espíritū Sántū san.

¹⁴Ntá tsi ña'a, ña é ña te núu Espíritū Sántū nima í ne, ña kúvi

kī'in diki ña tú'un é ncho ka'an Espiritu Xuva ko ni ñā. Dōó tuntu kaa tú'un san, kuíni ña, tsí ña te núu Espiritū Sántū san níma ña é nañē'e ñā ña nee é kāni tú'un. ¹⁵Ntá tsi ñā'a, ña é nuu Espiritū Sántū nima í ne, kuvi ka'an ntée ña un ntí'i nuū i. Ntá tsi divi ñā ne, xoxó kuvi ka'an ntée i ñā. ¹⁶Tsí kaka'an tú'un Xuva kō: “¿Xoó ntu ini i nté o kadē kuení Xuva kō? ¿Xoó ntu kuvi nañē'é i ña itsi?”, ka'an. Ntá tsi xo'ō é i'xá Xuva kō o ne, ntádē kuení ko vatā ó kadē kuení Cristu.

Ña ntáde tsiñu dadii iña Xuva ko

3 Ña ni kúvi kā'án u ni nto vatā ó kaka'án u ni ñā'a, ña é ini va'á Xuva ko, tā'an. Ntá tsi kaka'án u ni nto vatā ó kaka'án u ni ñā'a, ña é da mii tsí é ini nee iña é iō ñuxiví a. Váta kīni vá'a nto nuu i iñá Cristu, tsí vata ntáa i'xa ikín san ntáa nto. ²Vatā ó kaxé'e o dīkui é kō'lo i'xa ikín san é vata kutíi i é kā'xi kúnū ne, kuān ó kanakuā'a u nto núu i é ki'in iní san di, tsí vata kutíi nto ki'in diki nto tú'un é ki'in iní san. Nté vevíi vata kutíi nto ki'in diki nto, ³tsí ntáde dukuan nto vatā o ntáde ña ñuxiví san. ¿Ñā ntu te dukuan o ntáde nto da ntákune'ū iní nto ni tā'an nto, o da ntánaa núu nto ni tā'an nto? Dito tsi ntáde nto vatā ó de ña ñuxiví san. ⁴Kaka'an ntó, uun ñā'a ntó: “Xu'ú ne, kantikín u Pablu.” Tuku nto ne, kaka'an nto: “Xu'ú ne, kantikín u Apolo”, xkoó ka'an nto. ¿Ñā te dukuan ntú o ntáka'an nto vatā o ntáka'an ñā ñuxiví san?

⁵¿Xoó ntu é Apolo í san? o ¿xoó ntu é Pablu í san di? Kūdii ña ntáde

tsiñu iña Xuva ko nti e ntánakuā'a ntí nto é kuinti'xe nto ña. Da mii tsí e táxnuu Xuva kō nti é kāde nti, é un é un nti. ⁶Xu'ú ne, da mii tsí é nakū'xí u tsíkīn sán ne, Apoló san ne, dá'vi ña ntúte. Ntá tsi Xuva kō tá'xi ñā é kuē'nu. ⁷Dukuān ne, ñā te kā'nu ñā'a ña kaí'xi tsíkīn san, nté ña kadá'vi ntute sán di, tsí mii tsi Xuva kō e dōo ka'nu ña, tsi dā'vi ñā né, kata'xi ña é kuē'nu. ⁸Dadii tsi nuu á'vi ña kaí'xi tsíkīn sán ni ñā kadá'vi ntute san. Ntá tsi tá'xi Xuva kō é vā'á iña ña, é un é un ña, vata tsí ó kade tsiñu ña. ⁹Dadii tsi ntáde tsiñu ntí iña Xuva ko. Divi ntō né, vata ntáa ñu'u é katavi nuu Xuva kō ntáa nto. O vāta ntáa vi'i é kaxntítsí Xuva kō ntáa nto. ¹⁰Xu'ú ne, vata kaa ña kadama, ñā odo nūú, kaa ú, e tá'xi Xuva kō é kutuní ko nté koo kada vá'a ú etí vi'i san. Tuku ñā'a ne, katsodo ña ntó'lo nuu i kan. Ntá tsi na kōto vá'a ña, xe un xé un ña, nté o ntáde tsiñu ña. ¹¹Jesucristú ne, divi ñā é vata kaa etí vi'i san kaa ña. Ña kúvi nani'i ko túku etí vi'i é dii ka va'a é divi ñā. ¹²Dōó titín nuu i é kuvi tsodo o etí vi'i san. Kuvi tsodo o oró, o kaá kui'xín, o xūu e dōo nuu á'vi i, o kuvi tsodo o útún, o xó'lo, o chīn. ¹³Tē ita ntí'xin ñu'ú san vi'i sán ne, kutuni ko te vá'a nuu i e dé tsiñu ni'i ña xntítsí i san. Kuan kōo kutuni ko xoo e dé tsiñu vá'a i ntuvi te vexkáda kù've Xuva kō, tsí vata kaa ñu'ú san kaa ña te kúvi. Te kuīta ntí'xin tsiñu ko nūu Xuva kó ne, dōo dító te vā'á o dé tsiñu o né, o tē ña vá'a o nī de tsiñu o. ¹⁴Te kūtíi tsiñu kō é kuntítsi te kuīta ntí'xin ñu'ú san ne, ní'i kō é vā'a. ¹⁵Ntá tsi te koko e dé

tsiñu ò ne, kunaá iña ko. Ntá tsi mii ò ne, nakáku o vatā o dé ña'a é da mii kúñu i nakáku ña dá i'xi ví'i ña.

¹⁶ ¿Ñá ini ntú nto tsí vi'i Xuva kō kúvi nto, tsí nuu Espíritu Xuva ko nima nto? ¹⁷ Te xōo ñá'a nakatsin ña vi'i Xuva kō né, nakatsin Xuva ko ñá di, tsí xúkun Xuva kō né, kūviko kuenta iña ña. Divi xúkun tsikán ne, divi o xo'ò.

¹⁸ Ñá ku káni nta'ví mii ntō kúñu ntō. Te iō nto e dóo ki'in iní ntō, kuiní nto, vatā ó ini ñá ñuxiví san ne, díi ka vá'á ó te ntuvi nto vata kaa ña'a, ña é ña te neé ini, vata koo é kütú've nto é nuu é ntaā i.

¹⁹ Nee iña e dóo ki'in iní ñuxiví san ne, ñá vādá kaidiá'vi nuu Xuva ko. Tsí uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō: “Nuu i é kīni kaa e ntántukū nuní ña ne, divi tsi nūu i é kuē'é Xuva kō é kō'xó nteē ña”, ka'an. ²⁰ Kaka'an xtúku tú'un ñá di: “Ini Xúva kō é un ntí'í é kadē kuení ña'a, ña e dóo tu've i ñuxiví san ne, ñá vādá kaidiá'vi kue'en tsi”, ka'an tú'un ñá. ²¹ Dukuān ne, ñá ku kada ka'nu nto te kantikin ntó dā xóo ká ñatīi, tsí un ntí'í nuū i é kāduku ntée nto. ²² Tsí kuān té Pablu, ni Apólo, ni Pedrú, ni kaniñ ñuxiví san, ni ntūvi iña kó, ni dōxi'i san, ni é un ntí'í é iō veví, ni é un ntí'í é kōo ntuvi é vē'xí ne, un ntí'í nuū i sá'a é kāduku ntée nto. ²³ Divi ntō ne, ntáduku ntée nto Cristu. Cristú ne, kaduku ntée ña Xuva kō.

Tsiñu é ntáde pustru

4 Na kütuni nto tsí ntí'í ne, ña ntáde tsiñu iña Cristú ntí, é uvē nta'a ntí tú'ün e dóo vi'xín o iña Xuva ko. ² Xoó ña'a é künteé

nta'a i ne, kantio é kāda ntaa ña nee ntí'í ntí'í é kāká'an tó'o ñá.

³ Xu'ú ne, ñá kāde ú kuentá te kā'an ntó te vā'á u ne, o tē ña vá'a u, o kuān te dá xōo ka ña'a kuan koo ka'an ñá di. Nté divi ú ña kuvi ká'an u neé ña'a u. ⁴ Ña te neé ni idé u, kuini ko, ntá tsi xoó ntu ini í te kuan ò. Da mii tsi Xuva kō é kuvi ka'an ñá te vā'á u ne, o te ña vá'a u. ⁵ Dukuān ne, ñá ku kā'an ntó te xoo dóo va'a i, ò xoo ña vá'a i, da nté nainu xtúku Xúva kō. Tē nañu ñá ne, naxi'í nuu ña nima ko vata koo é kütuni ko nee iña é ñu'u xū'u. Ta'xi Xuva ko kídaā é ntii díto un ntí'í é ntádē kuení kō é nuu nima ko. Kídaā ne, ka'an Xúva kō nee iña e dóo va'á iña ko, xe un xé un ò.

⁶ Nto'ó, ta'an, kaka'an u ni nto nuū i sá'a é vá'a tsi mii ntō. Kaka'an u iña Apoló ne, iñá kó di, vata koo é kīni nto ntí ne, kutú've nto é ña kuita ntí'xin nto vatā ó uve na'a tú'un Xuva kō, vata koo é nté uun nto ña ká'an nto: “Ña sá'a ne, dōo vá'a ña”, ò ka'an nto: “Ña tsikán ne, ñá vā'á ña'a ña”, koo ka'an nto. ⁷ ¿Xoó ntu kantavá'a ña'a i nto te díi ka va'á ña'a nto é vata kaa ña nguii san? ¿Nee iñá ntu iō iña nto é ña ni ta'xi Xuva ko? Ntá tsi te ta'xi Xuva kō ne, ¿nté kui kade ka'nu ntu nto vata sá tē kuenta iña mii nto ni ntí'í nto?

⁸ Divi ntō ne, é dóo kuika nto vē; ñá tē nee iñá ka ntátaan núu nto. Mii ntō ntáde nto rei, é ntē ñá vādá ka mí'i ntátaan núu nto ntí. Tē dí nuu é ntaā i é rei ntí'xe nto ne, kadā kú've dadíi ntí ni ntō. ⁹ Ntá tsi ntí'í é pustrú ntí ne, vata te ta'xi Xuva kō é ntii ntí un tsi nte ata i

kan. Kuan ō dé kuení ko. Vata ntáa ña'a, ña ni'i i doxi'í san ntáa nti, é kaniñ ñuxiví san ntaíto díto ña ntí, ni ũn ntíí ntíñ ánje, ni ũn ntíí ntíñ ña'a san. ¹⁰Ntí'í ne, dōó tuntú nti kuenta iña Cristu. Ntá tsi nto'ó ne, dōó ki'in iní nto é kudadiñ nto ni Cristu. Ntí'í ne, ña túvi ntíi ntí, ntá tsi nto'ó ne, dōó iō ntíi nto. Ntí'í ne, ña ntaíko ñu'u ña'a sán nti, ntá tsi nto'ó ne, dōo ntaíko ñu'u ña'a san nto, kuíni nto. ¹¹Ntē vevii ntákakin ntí ne, ntaítsí nti ntute. Ña túvi dōo é kũ'un nti. Dōo ntádē xení ña'a san ní nti ne, ña túvi vi'i mii ntí mi é kuntōo nti. ¹²Ntí'í ne, dōó ntánto'o nti é nta'a nti ntáde tsiñu ntí. Dā ntáka'an kíni ña'a san ní nti ne, ntánantiko kōó nti, kaka'án nti: “Na kunūu mé'ñu kunuu dava Xuva ko ntō”, xkoó ka'án nti. Dā ntáde ña nī nti é kīni kaa ne, ntákutíi ntí'í ntí nimá nti. ¹³Dā ntáka'an kíni ña nī ntí ne, ñá tē ntákudiín nti ni ñā, tsi ntánaka'nu ntí iní ñā. Ntáde ña nī ntí vata te ñe'e ñuxiví sa kúvi nti, vata ntáa nuu i é ña kaidiá'vi ká i e ntánakuítá ña'a san. Un tsi nté vevii ne, kuan tsí ó ntáde ña nī nti.

¹⁴É kakā'án u ni ntō sa'á ne, ñá te kakā'án u é kūka'an nuu nto, tsí kade tii ú ni ntō vata kaa i'xá mii ko e dōo kakuinimá ko i. ¹⁵Tsí kuan te u'xi míil mastro nto, ña é ntánañé'e í nto iñá Cristú ne, ntá tsi ña titín uva ntō. Diví u é uva ntō, tsí nañé'e ú nto tú'ün é vā'á san nté koo kuinti'xe nto Jesūcristu. ¹⁶Dukuān ne, kaikán u da xe'e ntá'a nto é kuntikín ntó ko ne, vii ntó vata tsí ó de ú san.

¹⁷Kuenta iña i sá'a ne, taxnūu ú Timoteu, é vata kaa i'xá mii ko, ña

e dōo kakuinimá ko. Ñá kaxtuví mii ña é kuntikín ñá Xuva kō. Diví ña naka'an ñá ntō nté o dé u é kantikín u Cristú, vatá ó kanañé'é u ña'a san má ũkún dā mí'í ka kañé'é u. ¹⁸Iō ntó ne, dōo ntáde na'nu nto, tsí kuini nto ne, ña kí'xi ká u, kíxkoto ni'ni ú nto. ¹⁹Ntá tsi ña kukuíi ka dá ki'xi ú, te Xuva kō ntio ña. Kidáa kutúní ko te kúvi vií nti'xe ña ntáde na'nu ña'a sán ne, o kūdii da ntáka'an ña. ²⁰Tsi mí kadē kũ've Xuva kō ne, ñá te da mii tũ'un kúvi, tsi dōo iō ntíi ña neé vii ña. ²¹¿Nee iñá ntu é ntio nto: é ki'xi ú mí ntoo nto é ñā ú ni ntō né, ō é kīni u nto e dōo kakuinimá ko nto?

Kadē kú'vē ñá iña uun ña'a, ña kade é kīni kaa

5 Ntáka'an ñá'a tsí uun ña'a ntō ne, kaeni dikí ña ñadĩ'i úva ñā. Nté ña'a, ña é ña ntákuinti'xe i Xuva kō, ñá ini ña é kuān koo vií ñā, é náki'í ña ñadĩ'i úva ñā. ²Diví ntō ne, naa i é kuntōo nto dontíni ne, da ntáde na'nu ña'a nto. Ña tii, ña é kuān ó de sán ne, kantio é nantíi nto ña. ³Kuān té xoxó u mí ntoo ntó ne, dōó kadē kuení ko iña nto. Vata tsi tē tuví dadíi ú ni ntō, tsí é de kú've ú iña ña kade é kīni kaa san, nta'a Tó'o ko Jesūcristu. ⁴Dā ntánataká nuu nto ne, vata tsi tē ntoo dadíi ntí ni nto, ntó'ó nī Tó'o ko Jēsuu, ña e dōo iō ntíi i. ⁵Kidáa ne, ntáda nto ña kuenta ntá'a tó'o é ña vā'á sán vata koo é ntí'í kue'en kúñu ñā ne, nakáku nima ña ntuvi te vē'xí xtuku Tó'o ko Jēsuu.

⁶Ñá vā'á o é ntáde na'nu ña'a nto. ¿Ñā ntu ini nto tsí te nākudáka un síin u'xen ia u'xen vā'á san ne, kuia

kaniĭ ti'nti ĩ? ⁷Nakate nto kuetsi nto vē, tsí kanatfĭví kúñu kō dá iō kuetsí ko, vatā ó kanatfĭví u'xen vā'á san dá kanakudáka ni'í u'xen iā san. Na ntŭv'áa nima nto váta kaa u'xen vā'á san e nté un siĭn u'xen ia ña kadáká ka. Vá'ā o é kuān koo víí nto, tsí Cristú ne, vata kaa a le'ntu é xi'í kuenta iña ko kaa ña. ⁸Dā ntáde o viko kati sán ne, ñá ku de tsiñu ni'í o u'xen iā san. Dukuān ne, ña vā'ā o é kudāka é kĭni kaa sán nima nto, nté da nēé ka nuu i é ña vā'á. Tsí kaniĭ nima kó na víi o é vā'á san nĭ é nuu é ntaā í san.

⁹E dí'na taxnū u tutú nta'a nto é kākā'án u é ña ku xkuntíkin nto ña kini ntāa san. ¹⁰Ntá tsi ñá te kaka'án u é ña ku ká'an kue'én ka ntó ni ñā'a, ña kini ntāa, ña é ntoo ñuxiví a, ña ntaéni díkí, nĭ ña ntákune'u iní i, nĭ ña ntaído dú'u, nĭ ña ntānuu iní i santu, tsí te kuān ó ne, kantio é ntĭi nto ñuxiví san. ¹¹É kākā'án u ni ntō ne: Ñá ku ika dadĭi nto ni da xōo ka ña'a, ña é kākā'an é kakuinti'xe i Xuva kō ne, ntá tsi kade ña é kĭni kaa, te tíí, te ñadĭí'í ñá, o tē kakune'u iní ña, o kānuu iní ña santu é ntŭv'áa naa, o kākā'an kĭni ña iña ña'a, ō ña ki'ví ne, ō ña du'u. Ntē ña ku ka'xi dadĭi nto ni ñā. ¹²Tsí kaduku ntée nto é kadā kŭ'vé ntó iña ta'an nto, ña ntákuinti'xe i san. Ñá kadŭku ntée u é kadā kŭ'vé u iña ña'a, ña é ña ntákuinti'xe i Xuva kō, ¹³tsí mii tsi Xuva kō é kā'an ñá te iō kuetsí ña. Ntá tsi nto'ó ne, naxtuvi xio nto ñatĭí, ña kade é kĭni kaa san.

Ña ntákuinti'xe i, ña ntátsi'í kuetsi ta'an

6 Dá ió nuu i é ncho tsi'í kuetsi nto ta'an nto ne, ¿neé nto

tsiñu ki'in nto nta'a ña'a, ña é ña ntákuinti'xe i san? ¿Nté kui ña ki'in nto nta'a ña ntákuinti'xe i san? ²¿Ñā ntu ĩni nto tsí xo'ó e ntákuinti'xe ko Xuva kō ne, kada kŭ'vé o iña ña ñŭxiví san rkontuvi? Te dívi ntō é kadā kŭ'vé ntó iña ña ñŭxiví san rkontuví ne, ¿nté kui ña kuvi nto kada kŭ'vé ntó nuu i é ña kue'é san? ³¿Ñā ntu ĩni nto tsí te kŭ'ví ve ne, un tsi nte ánĭe sán kada kŭ'vé o iña ña? Dukuān ne, díí ka ña ntĭi tu'un kada kŭ'vé ó nuu i é ió ñuxiví a. ⁴Te iō nto e ntānāa núu nto kuenta iña i é ió ñuxiví a ne, ¿nté kui ntáde nto nto kuenta ña'a, ña é ña té neé kaduku ntée i ĩni ukún Xuva kō? ⁵Kaka'án u sá'a vata koo é na kŭka'an nuu nto. ¿Vá ña xoxó ntu nté uun ña'a nuu ta'án ña nto e ñá ĩni ña é kadā kŭ'vé ñá iña ta'an ña? ⁶Ntá tsi nto'ó ne, ñá te da mii tsi e ntátsi'í kuetsi ta'an nto, tsí nta'a ña'a, ña é ña ntákuinti'xe i Xuva kō san ntáñe'le nto, ntátsi'í kuetsi ta'an nto.

⁷É kuān ó ntátsi'í kuetsi ta'an nto ne, ¿nté kui ña díí ka vā'ā ó é na kŭtĭí nto nima ntó te kade ña ni ntō é kĭni kaa? ¿Nté kui ña díí ka vā'ā ó é na kŭtĭí nto nima ntó tē kaeni nta'ví ña nto? ⁸Ntá tsi nto'ó ne, kantēi é ntáde nto. Tsí un tsi nte ta'an mii nto ntáde nto ni ñā é kĭni kaa ne, ntaéni nta'ví nto ña dí.

⁹¿Vá ñā ntu ĩni nto tsí ña'a, ña e ntáde nuu i é kĭni kaa sán ne, ñá ni'í ña é vā'á nta'a Xuva kō? Ñá ku enĭ nta'ví mii ntō kúñu ntō; nté ñā'á, ña é kāde é kĭni kaa ni ñadĭí'í san, nté ñā kanuu iní i santu, nté ñā kaeni díkí ñadĭí'í é ña te ñadĭí'í míi ĩ, nté natĭi, ña kaeni díkí ñatĭí ni'í

i, ¹⁰nté ñā du'ú, nté ñā dóo kue'í, nté ñā ki'vi, nté ñā'a, ñā kadá'vi dovete tá'an i, nté ñā kaeni nta'ví ñā'a é ni'i ñā é ntio ñā ne, nté uun ñā'a, ñā kuān ó de san, ñā ni'i ñā é vā'á nta'a Xuva kō. ¹¹Iō ntó ne, kuan ō dé nto kídaā dī. Ntá tsi vevíí ne, é ntūntoo nima nto. É xtūví xio Xuva ko ntō é kūvi nto iña mii ñā. É ntūvā'a nto ni Xuva ko vē, kuenta iña Tó'lo ko Jesūcristu ni Espírítu ñā.

Kūnú kō ne, iña Xuva ko

¹²Kuvi víí u da nēé ka nuu i, ntá tsi ñā te un ntí'i nuū i é vā'á iñā ko. Kuvi víí nti'xe ú da nēé ka nuu i, ntá tsi ñā da vā'a ko é da nēé ka nuu i é kūvi víí nī ko. ¹³Iō ñā'a xkoó ka'an ñā: “É kā'xi o ne, iña xído ko. Xído kō ne, iña é kā'xi o”, xkoó ka'an ñā dī. Ntá tsi ntuvi tsi nuu i é nantí'i Xúva ko i te kuvi. Kūnú kō ne, ñā te iña i é kanī dīkí ō ñatíí san ne, o ñadí'í san, tsí kúñu kō ne, iña Xuva ko. Dívi ñā ne, iñā kúñu ko ñā. ¹⁴Vata tsí o dé Xuva kō e nantóto ñā Tó'lo kō Jesucristú ne, kuan tsí koo nantóto ñā kō dí, tsi dóo iō ntíí ñā.

¹⁵¿Ñā ntu íni nto tsi kúñu ntō ne, iñā Cristu? ¿Vá ki'i ntu ú kúñu Cristú ne, dá nata'an ntée ú ñadí'í kini kaa? iÑā kúvi! ¹⁶¿Ñā ntu íni nto tsí ñatíí, ñā kanata'an nteé ñadí'í kini kaa sán ne, uun tsi kúñu ntákuví ñā ntuví ñā? Tsí tú'un Xuva kō ne, kaka'an: “Ntuví ñā'a sán ne, uun tsi kúñu kūvi ñā”, ka'an. ¹⁷Ntá tsí tē xoó kanakuntēe tá'an i Xuva kō ne, uun tsi espírítu kúvi ni ñā.

¹⁸Dukuān ne, kunu nto dá ncho natā'an ntée nto kúñu nto nūu i é kini kaa. Tsí da nēé ka kuétsi é

kāde ñā'a sán ne, ñā tē neé kade i kúñu ñā. Ntá tsi xoo kanatā'an ntée i kúñu i é víi núu i é kīni kaa sán ne, é kuétsi tsi mii kúñu ñā kade ñā. ¹⁹¿Ñā ntu íni nto tsí kúñu ntō ne, ví'i úkūn Espírítu Sántū e tá'xi Xuva kō é kunūu nima nto? Nā te iña míi ka nto kúñu ntō, ²⁰tsí ñā te nté kaa a'ví i ntá'vi Xuva ko kuénta iña nto. Dukuān ne, ntio é kada ka'nu nto Xuva ko nī kúñu ntō.

Itsi iña ñā ntatánta'a

7 Vevíí ne, kaka'án u ni nto nūu i é tsixe'e ntō ko da táxnuu nto tutú nta'a ko: Díí ka vā'ā ó tē ñā tánta'a ñatíí san. ²Ntá tsi da xe dóo iō nuu i é kīni kaa e ntáko'xo nteé ñā ne, é un é un ñatíí san ne, na koo ñadí'í míi ñā. É un é un ñadí'í san ne, na koo xii mii ñā dī. ³Na kāda ntaa ñatíí san ni ñadí'í ñā. Ñadí'í san ne, na kāda ntaa ñā ni xii ñā dí, vatā ó kantio é víi ñā, xe un xé un ñā. ⁴Tsí ñadí'í san ne, ñā te iña míi ka ñā kúñu ñā, tsi iña xii ñā. Kuan tsí kaa iña ñatíí san dī, tsí ñā te iña míi ka ñā kúñu ñā, tsí iña ñadí'í ñā. ⁵Ñā kū ka'an ñatíí san é ñā ncho kutuví dadíi ñā ni ñadí'í ñā, o ñadí'í san, ñā ku kā'an ñā é ñā ncho kutuví dadíi ñā ni xii ñā. Na nātíin ñā é kūntoo xio ñā uun taan vata koo é ni'i ñā ntuví é kā'an ntá'ví ñā. Tē kúvi ka'an ntá'ví ñā ne, dá nākuntóo dadíi xtuku ñā vata koo é ñā kuvi víi tó'ō e ñā vā'ā é kō'xó nteé ñā nuu i é kini kaa, tsí ñā kutíí ñā é kúntoo mii ñā.

⁶Ñā te kaka'án u te kuétsi é víi nto sá'a, ntá tsi kaka'án u tē ncho tánta'a nto ne, vā'a ō. ⁷Díí ka vā'ā ó te dí un ntíí ntíi ñā'a víi ñā vatā

ó de ú, kuiní ko. Ntá tsi Xuva kō né, vatā ó ntio ña ne, xé'e ña xe un xé un ña'a e túku e túku nuu i nté koo vií ña.

⁸Tē xoó ña kuetsí é vāta tánta'a ña, o ñadĩ'i kií san di, kaka'án u tsí díí ka vā'á ó te kuntoo mii ntō é ña nātánta'a nto, vata kaa ú xu'u. ⁹Ntá tsi tē ña kutíi nto ni kúñu ntō ne, tánta'a ntō. Díí ka vā'á ó e tánta'a ntō naa i é kadā kuení nto é vii nto é kīni kaa ni kúñu ntō.

¹⁰Ntá tsi ña'a, ña e tánta'a ne, kaka'án u ni ñā é ña ku xtuví mii ñadĩ'í san xii ña. Nā te xū'u é kākā'án u sá'a, tsí Xuva kō é kuān ó kaka'an ña. ¹¹Ntá tsi te naxtuví mii ñadĩ'í san xii ña ne, ñā ku nātánta'a xtuku ña. Díí ka vā'á ó te ntūvā'a ña ni xii ña. Dukuān ne, ñā ku na xtuví mii ñátíí san ñadĩ'í ñā di.

¹²Íña ña nguui sán ne, ñā ni kā'an Xúva kō. Ntá tsi kaka'án u te ió uun ñatíí, ña kakuinti'xe i ne, ió ñadĩ'í ñā, ña é vata kuinti'xe i Xuva kō né, tē ntio ña kuntoo ña ni xii ña ne, vā'á o. Nā ku kii nteé xio ta'an ña.

¹³Kuan tsí o díí, te ió uun ñadĩ'í, ña é kākuinti'xe i ne, ntá tsi xii ña ne, ñā kākuinti'xe ña ne, tē ntio xii ña é kutūví ka ña ni ñadĩ'í ñā ne, vā'á o. Nā ku kii nteé xio ta'an ña. ¹⁴Tsí xii ña, ña é ña kākuinti'xe i sán ne, tuvi étsin ña nuu Xuva ko, tsí tuvi ni'i ña ñadĩ'í ña, ña é kākuinti'xe i san. Ñadĩ'í san di, ña é vāta kuinti'xe i ne, tuvi étsin ña nuu Xuva ko, tsí tuvi ni'i ña ñatíi, ña é kākuinti'xe i san. Tē ña'á ne, i'xá ña ne, kuvi vata ntāa i'xá ña'a, ña é ña ntákuinti'xe i san. Ntá tsi ntoo etsin i'xá ña nuu Xuva kó di. ¹⁵Ntá tsi te ñā'a, ña é ña kākuinti'xe i san, ntío

ñā é natsoo mii tā'an ña né, na vii mii ña. Kidāā né, ñatíí o ñadĩ'í, ña é kākuinti'xe i sán ne, ña túvi nūu i iña ña. Tsí Xuva kō ne, ntio ña é vā'á ko kuntoo o. ¹⁶Tsí ¿xoó ntu ini í te kuvi xntiin xii o é nakakū ña? ¿O xoó ntu ini í te kuvi xntiin ñadĩ'í o é nakakū ña?

¹⁷Ntá tsi vata o tá'xi Xuva kō é vii ó, vata o kána ña kō, xe un xé un o ne, kuān koo vii o. Kuān ó kaka'án u ni ūn ntíí ntíí ña ntákuinti'xe i san. ¹⁸Tē kána Xuva ko uun ña'a, ña tuku ñuú san ne, ñā kuetsí é tē'nté kúñū é ixi ñā vatā ó de ña Israeé san. Tē kána Xuva ko ūun ña'a, ña Israeé san ne, ñā kuetsí é ntava'a xtuku ña kúñu ñā. ¹⁹Tsí Xuva kō ne, ñā kāde ña kuenta te te'nte kúñū é ixi ko vatā ó de ña Israeé san ne, o ña'a. É nuu á'vi iña ñā ne, te kāde ntaa ó da nēé ka é kākā'an ña. ²⁰É un é un ña'a, kuan tsi koo na vii ñā vatā o dé ña da kána Xuva ko ñā. ²¹Tē dóo kanto'o o kaden tsiñūn da kána Xuva ko o ne, ñā ku dē kuení o. Ntá tsi te tā'xi tó'o o itsi é ntiin ne, ntiin.

²²Tsí xoo ñā'a, ña e dóo kanto'o i kade tsiñu da kána Xuva ko i ne, é nakakú Xuva ko ñā é kuntikin ñā ña. Kuān ó di ni ñā'a, ñā é xoxo tó'o i da kána Xuva ko i, tsí iña Xuva ko kada tsiñu ña ve. ²³Xuva kō né, ñii ña nto. Dōo á'vi ntá'vi ña nto. Dukuān ne, ñā ku dā vā'a nto é tuku ña'a nakāda tsiñu ña nto iña ña. ²⁴É un é un nto, tā'án, vatā o dé nto da kána Xuva ko ntō né, kuan tsí koo vií nto. Na naka'an ntō tsí tuví Xuva ko ni ntō nguentúvi.

²⁵Kuenta iña ñā ntoo mii, ña é vāta kiní ñatíí o ñadĩ'í, ña é vāta

tánta'a ne, ña ni tá'xi Xuva kō nté koo ka'án u iña ña. Ntá tsi kuvi ta'xi ú itsi, tsi e dé ka'nu iní Xuva ko nī kó ne, kade ntaa u é kākā'an ña. Dukuān é kuvi kuinti'xe nto é kākā'án u. ²⁶Dōó ntii tū'un é kuntoo o ñūxiví a vevii. Dukuān é vā'á o tē ña tánta'a ñā'a san, kuiní ko xu'u. ²⁷Ntá tsi te ió ñadi'í ntó ne, ña ku nantuku ntō nté koo naxtuví mii nto ña. Tē vata tánta'a nto ne, ñá ku ntuku nto ñadi'í nto. ²⁸Ntá tsi tē tánta'a nto ne, ña túvī neé nuu i é kīni kaa kade nto. Tē tánta'a ñadi'í san ne, ña túvī neé nuu i é kīni kaa kade ña di. Ntá tsi xoo é tánta'a i ne, nto'o ña ñuxiví a. Kuān ó kaka'án u ni ntō, tsí ña ntío ko é ntō'o nto.

²⁹Sá'ā ncho ka'án u ni nto, tā'an: Ñá tītīn ka ntuvi iō é kuntoo o. Dukuān né, kuntōo ntó vata tsi tē xoxó ñadi'í nto. ³⁰Xoo é tuví nta'xa i ne, na kūtuví ña vata tsi tē ña te túvī nta'xa ña. Xoo e dóo diní i ne, na kūtuví ña vata tsi tē ña te dīni ña. Xoo é kañii i ne, na kuntoo ña vata tsi tē ña tuví nee iñá ió iña ña. ³¹Xoo é kade tsiñu ni'í i é ió ñuxiví a ne, ña kú de ña kuenta neé ió ñuxiví a, tsí ñuxiví é kañii o vevíi ne, ña ná'a ká kutūvi.

³²Ñá ntío ko e dóo nanti'í nto iní nto. Xoo é vāta tánta'a i ne, kanti'í iní ña nté koo víi ña é vā'á é ntio Xuva ko. ³³Ntá tsi xoo é ió ñadi'í i ne, kanti'í iní ña nté koo víi ña ñuxiví a ne, é kuē'e ña é vā'á ñadi'í ña. ³⁴Kuan tsí ó ni ñadi'í, ña é ña ni xío xii i, ni ñadi'í kuetsí, ña é vāta tánta'a: kañii nima ñá, kañii kúñu ña kánti'í iní ña nté koo víi ña é vā'á é ntio Xuva ko. Ntá tsi ñadi'í,

ñā é tánta'a sán ne, kanti'í iní ña é ió ñuxiví a, nī nté koo víi ña é kutūvi diní xii ña.

³⁵Kaka'án u ni nto sá'a é vā'á tsi mii ntō. Ñá te kākā'án u é kā'nté nuu u e tánta'a ntō. Tsí é ntio ko ne, é vā'á koo kuntōo nto. Ntio ko é ña koo nté uun nuu i é kā'nté nuu é kuntikīn ntó kaniī nima ntó Xuva kō.

³⁶Te uun ñatīí kadē kuení ña tsí kantio é tánta'a ña ni tā'nu katuví ni'í ñā, tsi é ita ntí'xin kuia tun é tánta'a tún ne, tē kuiní ña é vā'á o sá'a ne, na vii ña nee é dií ka vā'ā o. Ñá te kini kaa é tánta'a tun. ³⁷Ntá tsi te tuku ñatīí kadē kuení ña tsí vā'ā o é kutuví mii ña é ña tánta'a ña ne, vā'ā ó de ña di. ³⁸Dukuān ne, xoo é tánta'a i ni tā'nu katuví ni'í ne, vā'ā ó de ña ne, ntá tsi tē ña tánta'a ña ne, dií ka vā'ā ó de ña.

³⁹Ñadi'í, ña iō xii i ne, ntee tīin ña da nii kántito xii ña. Ntá tsi tē xi'í xii ña ne, kuvi natánta'a xtuku ñá ni da xōo ka ñatīi é ntio ña, ntá tsi uun ñatīi, ña é kakuinti'xe i Xuva kō di. ⁴⁰Ntá tsi dií ka diní koo kutuví ñá tē ña nátanta'a xtuku ña. Sá'ā é kadē kuení ko, tsí nuu Espiritū Xúva kō nimá ko, kuiní ko.

Kuenta iña i é kae'xi o é ntátsido ña nú sántu ña

8 Sá'ā kaka'án u ve kuenta iña i é tsíxe'e ntō kó te kūvi ka'xi ó nuu i é ntátsido ña'a san nú sántu ña. Nuu é ntaā i é xkoó ka'an ñá'a tsí ió ñi'ni kó nee iñá vii o. Ntá tsi e dóo ki'in iní kó san ne, ñi'ni kade i e dóo na'nu ncho vii o. Ntá tsi é kuinima tá'an kō né, ñi'ni kade i é vā'á koo kue'nu o ni Xuva kō. ²Tē

xoó ña'a dóo iō díki i, kuíni i ne, vata kütú've nti'xe ña vata kaa un nti'i é ntio é kütú've ña. ³Ntá tsi te xōo ñá'a kakuinimá i Xuva kō ne, ini Xúva ko nēe ñá'a ña.

⁴Kuenta iña i é kae'xi o é ntátsido ña'a san nú sántu ñá ne, ini vá'a o tsi nté uun santu e ntúv'á'a nā ña te neé nuu á'vi i ñuxiví a, tsí mii tsi Xuva kō. ⁵Ió ña'a é xkoó ka'an ña é ió xuva ña e dukún kan ni ñuxiví a di. Ná te da dii nti'xe sántu ña nī tó'o ña iō. ⁶Ntá tsi xo'ō ne, ini o tsi úun tsi Xuva kō é Uva ko ñā. É un ntií ntií vé'xi nta'a ña ne, ña kuēnta iña ña é ntantíto o di. Uun tsi Tó'o ko Jesūcristú di. Ede vá'a nti'i ña é iō né, ña kuēnta iña ña é ntantíto o di.

⁷Ntá tsi iō ña'a, ña e ñá ini nuu i sá'a. Iō ñá ne, é kuiní ña é kunuu iní ñá santu ña e ntúv'á'a nā. Kūviko e ntátsido ña nú sántu ña, kuiní ña. Te ká'xi ña e kuvíko é odo nú sántu ñá ne, kade ña kuētsi, kuiní ña ne, kakudentu nima ñá di, tsí vata kuka'xí nuu ña ni Xuva kō. ⁸Nuu é ntaā i é ña te kuenta iña i é kae'xi o é xee o nta'a Xuva kō. Ná te neé kunaa o te ña ká'xi o ne, ntē ña té neé ni'i ko té ká'xi o. ⁹Kuvi ka'xi ntó da nēe ka nti'i, ntá tsi kuenta víi nto ni tā'an nto, ña vata kuká'xi nuu ni Xuva kō, vata koo é ña kó'xo nteē ñá te ká'xi ñá vatā ó kae'xi nto. ¹⁰Tsí nto'o é ini vá'a nto tú'un Xuva kō né, te kutuví ntó nú nāa mí kanuu iní ña'a san sántu ñā ne, ña'a, ña é vata kuká'xi nūu é kuinti'xe i Xuva kō ne, te kiní ñá nté o de nto ne, ñá u'vī ña é ká'xi ñá di, kuān té ini ña é ña kúvi ká'xi ña. ¹¹Nto'ó é ini vá'a nto Xuva kō ne, ña kuētsí

nto te kō'xó nteē ta'an nto, ña é vata kuká'xi nūu vá'a ni Xuva kō. Tsí kuenta iña ña é xi'í Cristú di. ¹²Tē kade nto é kīni kaá ni tā'an nto, ña é vata kuká'xi nuu ni Xuva kō é ña kuētsí nto é víi ñá nuu i é ini ña é ña vá'a. Mii Cristú kuān ó de nto ni ñā di. ¹³Dukuān né, te ña kuētsí ko é kō'xó nteē ta'an ko nuu i é ini ña é ña vá'a dá kae'xi ú kúnū sán ne, díi ka vá'a o é ña ka'xi kue'en tsi ú, vata koo é ña kó'xo nteē ta'an ko nuu i é kīni kaa.

Nuu i é kāduku nteē pustru

9 Nuu é ntaā i é ña tuvi nee é kaedí nuu é víi u pustru Xúva kō, tsí nuu mí ko ini ú Tó'o ko Jēsuu. E díto é kade tsiñu ú kuenta iña ñá ne, ña kuētsí ña é ntákuinti'xe nto Xuva kō. ²Te iō ña'a ntáka'an ñá e ña te pustrú u, ntá tsi ini nto tsí pustru nti'xe u, tsí é kuinti'xe nto é káka'án u ni ntō iña Xuva ko. ³Sá'á ka'án u ni ñā'a, ña e ntáka'an nteē ko: ⁴Xu'ú ne, kuvi ko'o ka'xi ú da nēe ka nti'i. ⁵Xu'ú ne, kuvi kunteka ú ñadí'í ko, ña é kuinti'xe i Xuva ko, vatā ó de pustru, ñá nguii sán, ni ēni Jesuu, ni Pedrú di. ⁶¿Vá Bernābeé xntu ni xū'u é ña kuvi koto ñá nti da ntaíka nti ntáka'an ntódo nti tú'un Xuva kō? ⁷¿Nēe ntú sntadun kade tsiñu ña é katáva mii ña é kuíta nti'xin ña? ¿Xoó ntu é kaitu i itu ne, da ña ka'xi ña ntídi i? ¿Ó xoó ntu kanakue'nu i le'ntu ne, da ña ká'xi ña kúnū tī? ⁸¿Ná ku dē kuení nto te ñā'a dé kuení ña sá'a é káka'án u ni ntō, tsí kuān ó kaka'án lei Muíseé san di. ⁹Tsí nteē na'á lei san, kaka'an: “Kiti ntákani trigú san ne, ñá ku xnūu nto xo'o

xu'u ti", ka'an. Sā'á ne, ñá te káni tú'un tē díí ka ntio Xuva ko kíti san. ¹⁰iÑā'á ni san! tsí xo'o é kánti'i iní ña. Tsí é úve na'á leí san ne, kuenta iña ko xo'o: Tsí xoo é kata'vi i ñū'u sán nī ña é kākani xo'o trigú san ne, kantétu ña da nté nī'i ña dava iña ña é kāduku ntée ña. ¹¹Dukuān né, tē nti'i i'xi nti tú'un Xuva kō é vā'á kunuu nima ntó ne, čva dóo ntu kue'e, kuíni nto, te ta'xi nto un siin kudii é ntáde tuni nto? ¹²E túku ña'a ne, kaikan ntú ku ña nta'a nto é ntio ña ne, čnté kui ña kuvi ntu kakan ntí dī? čVá ña ntu té díí ka kaduku ntée nti é tūku ña'a?

Ntá tsi vata neé kakán nti é kuētsi é ta'xi nto. Ntácutíi nti ntantúku mií nti é ntio nti vata koo é ña kadī nuu nti itsi é kuē'nu tú'un va'á iña Cristu. ¹³Ini nto tsí ña ntáde tsiñu ini ukún san ne, ikan tsi ntáni'i ña é kā'xi ña tsí ntáduku ntée ña uun ta'vi i é ntáxé'le ña'a san doméni nta'a Xuva kō ne, ña ntáde kuenta nú tēu kan ne, ntáni'i ña uun tá'vi i é ntáxé'le ña'a sán dī. ¹⁴Kuan tsi ó kaka'an Xúva ko iña ña ntáka'an ntódo tú'un ñā, é kuntitō ñā na kuntōo ña kuenta iña i é kāde tsiñu ña iña Xuva ko. ¹⁵Ntá tsi xu'ú ne, nté un siin vata kákán u nto é kāduku ntée u. Ntē ña te neé kaikán u nto ve é kataxnūu ú tutú sa'á dī. Díí ka va'a é dī'na kuví u dá ña ki'i nto dodíní ko.

¹⁶Ñā túvī ko é kāda ka'nu u é kākā'an ntódo u tú'un va'á san, tsí divi tsiñu ko é kuētsi é víí u. iNté kui ntā'vi dé u tē ña ka'an ntódo u tú'un va'á san! ¹⁷Tē dodíní ko é kāde ú tsiñu sá'a ne, ní'i ko é vā'a é kāduku ntée u. Ntá tsi te kuētsi é

kāde ú ne, da dúkuan tsi divi tsiñu e tá'xi Xuva kō é víí u. ¹⁸Dukuān ne, čnee iñā ntu ní'í ko iña tsiñu ko? Ní'i ko é kutūví diní u, tsí doméni kaka'an ntódo u tú'un va'á san nté koo nakáku ña'a. Nā ncho ki'i ú xá'vi tsiñu kó, kuān té kaka'an Xúva kō é kāduku ntée u.

¹⁹Kuān té ña xoxo tó'ō kó ne, ntá tsi kade tsiñu ú iña un ntíí ntíí ñá'a san vata koo é díí ka kue'e ña'a ní'i ko ña é kuntikín ñā Cristu. ²⁰Dá túvī u nī ña Israeé san ne, kade ú vatā ó de ña Israeé san vata koo é kā'lán u ni ñā é kuntikín ñā Cristu. Dá túvī u ni ñā ntántikín lei Muíseé san ne, kade ú vatā ó de ña ntántikín leí san, kuān té ña kaduku ntée ká u lei tsíkan. ²¹Dá túvī u nī ña xio ñuu, ña é ña ntántikín lei Muíseé san ne, kade ú vatā ó de ña é ña kantíkin ña leí san. Ntá tsi ña xtuví mii u lei Xúva kō, tsí lei é kantikín u ne, leí Cristu. ²²Dá túvī u ni ñā'a, ña é vata kuka'xi nuu i ni Xuva kō ne, xu'ú ne, vata tsi tē ña ka'xí u dī, vata koo é kūvi ní'í ko ña é kuntikín ñā Cristu dī. Da xōo ka ña'a ne, kantuvi ú vata kaa ña vata koo é kuvi xntii ú ña é nakáku ña nta'a Xuva kō. ²³Kade nti'i ú sá'ā kuenta iña tú'un nté koo nakáku ó ne, vata koo é dūku ntée u é vā'a vatā ó kaka'an tú'un san.

²⁴Ini nto tsí da kainu du've ña'a sán ne, un ntíí ntíí ña ntaínu ña, ntá tsi uun ña'a xña é ní'i ñā doméni san. Xo'ō ne, kunu o da nté koo é ní'i ko doméni é ta'xi Xuva kō. ²⁵Da xōo ka ña'a, ña é kainu dū'vé ne, ñā kāde ña nuu i é kāde dañu kúñu ñā. Kuān ó de ña é ní'i

ña doméni é uun da'na tsi kaxntii. Ntá tsi xo'ō ne, ni'i ko doméni é xntii ntii dañu ntūvi. ²⁶Xu'ú ne, ñá te doto tsi kainu u. Da kaxe'e ú ne, ñá te kanaki'in ixu ú ti'ntí ko, ²⁷tsí kananto'ō ú kúñū kó vata koo é na vii é ntio ko. Tsí te ē nañé'e u tuku ñá'a ne, ñá ntio ko é nakūnaa mií u kúñū ko.

Dā xe'é Pablu ítsi é ña kunuu iní ko sāntu e ntúvá'a nāa

10 Ntio ko é na nū'u ntó iní nto, ēní, nté ō íka ñata kō, ña intóo e ná'a, má viko mí xkāá nuu Xuva kō kídaa da ita ntí'xin ntíí ntíí ña nu Míni Kué'é san. ²Un ntíí ntíí ña itsi ntute sán ne, kudadii ña ni Muísee da ita ntí'xin ña mí rkāa nuu vikó san nī nú ntūte ka'nu san. ³Un ntíí ntíí ña é'xi ña é xe'é Xuva kō. ⁴Un ntíí ntíí ña xí'i dadíi ña ntute é xe'é Xuva kō dī. Dukuān ne, kuvi ka'an o tsí xi'i ña ntute e kíi xuu é xe'é Xuva kō é ika ni'i ñā, é kāni tú'un é divi Cristu. ⁵Ntá tsi dóo titín ña ne, ñá ni xkúntee iní Xuva ko vatā o dé ña ne, xí'i ñā ne, íntōo xaa kúñū ñā mí ika ña ñuu itsí kán.

⁶Kuan ō kúvi vata koo é ña kuntíkin ō é kīni kaa sán vatā o dé ñata kō. ⁷Dukuān ne, ñá ku xkunúu ini nto santu e ntúvá'a naa vatā o dé ña tsikan. Tsí uve na'a tú'un Xuva kō, kaka'an: “Íntōo ña'a san é ká'xi ña, é k'ō'ō ña. Kidāa ne, nákuntañi ña vata koo é vii ñá dodíni nu sántu ña”, ka'an. ⁸Ñá ku ntuku ō é vii o é kīni kaa ni ñadí'í san vatā o dé ña kídaa. Oko uní míil ña'a ña xí'i ña é da uun tsi ntuvi, tsí kuan ō dé ña. ⁹Ñá ku ito

ntéé nto Xuva ko vatā o dé ña, iō ña, tsí xi'i ña da tīin koó san ña. ¹⁰Ñá ku kā'an nto kuétsi Xuva ko vatā o dé ña tsikan, tsí táxnuu Xuva ko ūun ánjē e é'ni ña'a san.

¹¹Kuvi un ntí'i sāl'a vata koo é kīni o. Nteé na'a sála vata koo é kūtú've ko, xo'ō é ntoo o é ña na'á ka dá ntí'i ñuxiví sa. ¹²Dukuān ne, xoo ñá'a e dóo kúka'xi nuu ña, kuiní ña ne, na kōto vá'a ña vata koo é ña kó'xo nteé ña núu i é kīni kaa. ¹³Nuu i é ntánto'o kō né, divi tsi nuu i é ntánto'o un ntíí ntíí ña'a, ntá tsi divi nto ne, ña'a Xuva ko ntō. Dukuān né, ña tá'xi ña é nto'o nto nuu i é ña kutíi nto. Ntá tsi te vē'xi nuu i é nto'o nto ne, ta'xi ña itsi é ntíi nto vata koo é kūtíi nto.

¹⁴Dukuān é kāka'án u ni ntō, tsi dóo kakuinimá ko nto. Ñá kū xkunúu ini kue'en nto santu e ntúvá'a nāa san. ¹⁵Kaka'án u ni nto vatā ó kaka'án u ni ñā'a dóo kīni í san. Kīni nto un ntíí ntíí é kāka'án u ni ntō ne, ká'an nto te vā'á, o tē ña vá'a. ¹⁶Da ntáxi'i o ntute tinti'o é kúviko san, da kanakué'e o sintiá'vi nta'a Xuva ko kuēnta iña i ne, kani tú'un tsí uun tsi kúñū kúvi o nī Cristu e éti ña niñi ña kuēnta iña ko. Dā ntákatsin dava o tañú'ū san ne, kani tú'un tsí uun tsi kúvi o nī Cristu, tsí xe'é ña kúñū ña kuēnta iña ko. ¹⁷Kuān te dóo titín ō ne, uun tsi tañú'ū ntaé'xi o un ntíí ntíí ō. Dukuān né, uun tsi kúñū kúvi o ni tā'an ko.

¹⁸Koto nto nté o de ña Israeé san. Tsí ntaé'xi ña kúñū kīti ntáxe'e ña'a sán doméni nta'a Xuva kō nú nāa ñá ne, du'va tsí o ntánañe'e ña é uun tsi kúñū kúvi ña ni Xuva kō.

19 ¿Neé ntu kani tú'un é kākā'an u? Ñá te kakā'an u te Xuva ntí'xe ko sántú san; ntē ña te kaka'an u te díí ka nuu á'vi kúnū san é da nēé ka kúnū é kuān o ódo nu sántú san. 20 Sá'á é ncho ka'an u: Da nēé ka nuu i é kaxé'le ña'a san nu sántu ñá ne, ñá te iña Xuva ntí'xe kō, tsí nta'a é ña vá'ā san kaxé'le ña. Ná ntío ko é kini nūu nto iña é ña vá'ā san. 21 Ña kúvi vii o úvi nuu i é uun ito tsi. Te iña Xuva ko kaxí'i o ne, ña kúvi ko'o o nī é ña vá'ā sán di. Ntē ña kuvi ká'xi o nī é ña vá'ā sán te iña Xuva ko kae'xi o. 22 ¿Vá da ntio ntu kō é kukuinú Xuva ko kō? ¿Vá díí ka ntu ió ntii kō é divi ñá?

**Nantuku ō é vā'á iña ta'an
ko ñá nguii san**

23 Ió ña'a xkoó ka'an ña: “Ña te neé kuvi tē nee iñá ncho vii o”, xkoó ka'an ña. Vá'ā ó, ntá tsi ñá te un ntíí ntíí é vā'a ntí'xe iña ko. “Kuvi vii o un ntíí ntíí”, xkoó ka'an ña, ntá tsi ña te un ntí'í é kaidiá'vi é xntii o ta'an kō é kutú've ña iña Xuva ko. 24 Ñá tē é vā'á mii tsi kō nantúku ō, tsí nantuku ō é vā'á ta'an ko ñá nguii sán di.

25 Kuvi ka'xi ntó da nēé ka kúnū e ntádiko ña nuu á'vi i ne, ñá ku tsixe'le ntō mí vē'xi, vata koo é ña té neé kadā kuení nto. 26 Tsí ñuxiví sa ni un ntí'í nūu i é ió i'a ne, iña Xuva ko kúvi.

27 Te úun ña'a, ña é ña kákuinti'xe i san, kaka'an ña é kíká'xi nto ni ñá ne, tē xkúntee iní nto ne, kue'ēn nto. Ka'xi ntó un ntí'í é ta'xí ña. Ñá ku tsixe'e ntō mí vē'xi, vata koo é ña kini koo kadā kuení nto. 28 Ntá tsi te ká'an uun ña'a: “Kúnū sá'á

ne, divi é intéku nu sántú san”, koo ka'an ñá ne, ñá ku ká'xi nto, vata koo é ña kini koo kadā kuení ña iña nto. 29 Ñá tē é kadā kuení nto é kākā'an u, tsí é kadē kuení ña é ña kákuinti'xe i san.

Ntá tsi ió ntó ne, kadā kuení nto: “¿Ntē kui ña kuvi vii u da nēé ka é ntio ko é kuétsí ña'a san? 30 Te naku'e u sintiá'vi nta'a Xuva ko dí'na dá kae'xi ú ne, ¿nté ntu koo ka'an ntēé ña'a sán ko tsí kae'xi u nuu i e nakue'e ú sintiá'vi nta'a Xuva ko kuēnta iña i?”, koo ka'an nto. 31 Ntá tsi te ká'xi ntó, te kō'o ntó, ō nee ntí'í ntí'í é vii ntó ne, kuvi vii nto te é vā'á iña Xuva ko. 32 Ñá ku nañē'e nto é kini kaa ña Israee, ni ña e ña te ña Israee, nté ñá'a, ña ntákuinti'xe i Xúva kō dí. 33 Vata tsí ó de u. Tsí xu'ú ne, un ntí'í é káde ú ne, kuédadii tsi káde ú ni ña nguii san. Ñá te é vā'á mii ko kanantukū u, tsí é vā'á ña nguii sán di, vata koo é na nākáku ña nta'a Xuva kō.

11 Kuntikin ntó ko vatā ó kantikín u Cristu.

Nté koo vií ñadi'í ini ukún kán

2 Dōo vā'a kuiní ko ni ntō, tsí ntánaka'an ntō kó ne, ntáde ntaa nto vata ō ka'an u ni ntō kídaa. 3 Ntá tsi ntio ko é kūtuni nto tsí Cristu é odo núu ña iña ko xo'o é tíí ō. Ntíí san ne, odo nuū ñá iña ñadi'í ña vatā ó odo núu Xuva ko iñá Cristu. 4 Te katāvi núu dikí ñatíí san dá kākā'an ntá'vi ña nī dá kanañē'e ña tú'un Xuva kō ne, dōo doka'an, tsí ña káiko ñu'u ña ña odo núu iña ña. 5 Ntá tsi ñadi'í san ne, tē ña davi núu ña dikí ña dá kākā'an ntá'ví ña nī dá kākā'an

ña tú'un Xuva kō ne, ñá kaiko ñu'u ña ña odo nūú iña ñá dí. Dadíi tsi ó te ni dēte ña díki ña. ⁶Tē ña dá'vi nuu ñadī'í san díki ñá ne, díí ka vá'ā ó é na detē ña. Ntá tsi tē dóo doka'an é detē ñá díki ñá, o te kūntíí kue'en díki ñá ne, na dā'ví nuu ña díki ña. ⁷Ntá tsi ñatíí san ne, ñá vá'á o te dā'ví nuu ña díki ña, tsí naa Xuva kó ntoo ña. Kanañ'e ñá tsi dóo ka'nu Xuva kō né, kanañ'e ñadī'í san tsi dóo ka'nu ñatíí san dí. ⁸Tsí ñatíí san ne, ñá te kúñu ñadī'í ni kūvi ña, tsí ñadī'í san é xkintika ñatíí san kúvi ña. ⁹Ntē ña ni de vá'a Xuva ko ñatíí san é kūvi ña iña ñadī'í san, tsí ñadī'í san é kūvi ña iña ñatíí san. ¹⁰Dukuān é kántio é kutāvi núu díki ñadī'í san, vata koo é dito é kaiko ñu'u ña ñatíí san. Kuenta iña ánjē sán dí. ¹¹Ntá tsi ñatíí, ña kantikin Xuva kō ne, kantio ña ñadī'í san ne, kuan tsi kaa ñadī'í, ña kantikin Xuva kō dí, kantio ña ñatíí. ¹²Tsí vata ó ve'xí ñadī'í san xkintika ñatíí san ne, ñatíí san ne, ñadī'í kanakāku ña ña. Ntá tsi ntuvi ña vé'xi ña nta'a Xuva kō.

¹³Divi ntō ka'an ntó te vā'á o, o tē ña vá'a o é ká'an ntā'ví ñadī'í san é ña kutavi núu díki ña. ¹⁴Ntákutuni míí kó tsi dóo doka'an é koo nani idi ñatíí san. ¹⁵Ntá tsi tē dóo nani idi ñadī'í san ne, dóo vá'a kaa. Tsí xē'é Xuva ko idi ña é kutāvi núu díki ña. ¹⁶Ntá tsi tē xoó ncho tiin núu i nuu i sá'a ne, xo'o ne, ñá kuān xkoó ini o; nté da xōó ka ña ntákuinti'xe i Xuva kō ñá kuān xkoó ini ña.

E ña té kuedadii tsi ntaé'xi ña da ntánataká nuu ña

¹⁷Nuu i é ncho ka'án u ni ntō ne, ña xkúntee iní ko vatā ó de nto da

ntánataká nuu nto, tsí da ntáde kini nto ni tā'an nto naa i é víi nto é vā'a. ¹⁸É kui uun itó ne, téku ko ne, da ntánataká nuu nto é kunuu iní ntó Xuva kō ne, ña té uun tsi nima nto, tsí da ntaé'nte dava tá'an nto. Ne, un síin kakuinti'xe ko sá'a. ¹⁹Á te kántio é kii nteé xio ta'an nto vata koo é kūtuni xoo é ntántikin ntí'xe i Cristu. ²⁰Dukuān ne, da ntánataká nuu nto é ka'xí ntó tañú'u ni é kō'o nto ntute tinti'lo san é naka'an nto Xuva kō ne, ñá tē nuu é ntaā í ntáde nto. ²¹Tsí ña te kuédadii tsi ntaé'xi nto, tsí iō ntó ne, dí'na nto kaintóo nto é ka'xi nto, da ñii iō ta'an nto ntoo ntite ña. Uun ña kakákin ña da ñii iō ñá ne, da ntáde ki'vi ñá. ²²¿Vá ña tuvi ntu ví'i nto mí ká'xi nto ni mí kō'o nto? ¿Nté kui ntánantii ni'ni ntu nto xúkun Xuva kō ne, kaxé'le nto doka'an iña ta'an nto, ña é ña te neé iō iña i? ¿Nté koo ka'án u ni ntō ve? ¿Vá ká'án ntu u tsi dóo vá'ā ó de nto? iÑā'á ni san!

Da ntaé'xi o kúñu Xuva kō

(Mt. 26:26-29; Mr. 14:22-25; Lc. 22:14-20)

²³Ta'xi Xuva ko tū'ún ña é ká'án u ni ntō ne, divi é nañé'le ú nto: divi tsi ñiñú dí'na dá diko ña Jésuú ne, kídaa kí'i Jesuu tañú'u san. ²⁴Dā kúvi nakué'le ña sintiá'vi nta'a Xuva kō né, e'nté dava ña tañú'u sán ne, dá kakā'an ña: “Kí'i nto, dá ká'xi nto. Sá'a ne, kúnū ko é kuē'é u kuenta iña nto. Kuān koo víi nto sá'a é nanū'u ntó iní nto ko”, ka'an ña. ²⁵Dā kúvi é'xi ña ne, kuan tsi ó kí'i ña e'xín san dí ne, dá kakā'an ña: “E'xín sá'a ne, ñiñí ko é kuē'é u kuenta iña nto, kuenta iña tú'un xēe san e tá'xi Xuva ko xū'u ña.

Vata dá ko'o nto sá'a ne, nanū'u ntó iní nto ko', ka'an Jesús. ²⁶Dukuān ne, vata dá ntaé'xi ntó tañú'u sa'á ni vāta dá ntáxi'i nto ntute tinti'ó san ne, ntánañe'e nto tsí xi'i Jesús kuénta iña ko. Kuān tsi koo vií nto un tsi da nté nainu xtúku ña.

Nté koo ka'xi o kúñu Xuva kō

²⁷Da xōo ka ña'a, ña é dotō tsi ka'xi tañú'u sán ni ñā é doto tsi ko'o ntute tinti'ó san ne, kaka'an Xúva kō tsi iō kuetsí ña, tsí ña kaíko ñu'u ña kúñu Xuva kō, nté niñi ñā dī. ²⁸Dukuān ne, é un é un o na kadā kuení ko nté iō nima kó, te vā'á o ni Xuva kō ne, kidáā ne, kuvi ka'xi o tañú'u sán ne, ko'o o ntūte tinti'ó san dī. ²⁹Tsí ña'a, ña é ña vā'á o tuvi ni Xuva kō ne, te ká'xi ñā tañú'u sán, te kō'o ña ntute tinti'ó san dí ne, kantuku mii ñā é ntō'o ña, tsí ña kaíko ñu'u ña kúñu Xuva kō. ³⁰Dukuān né, dōo títín nto ntánchokuví nto ne, ntáxio vita nto. Iō ntó ne, e xí'i ntó dī. ³¹Ntá tsi te mii o kōto vā'a o nimá kō nté o kaika ni Xuva kō ne, ña túvi nté koo nanto'o ña kō. ³²Ntá tsi dá iō kuétsi ko ne, kata'xi Xuva ko é nto'o kō vevii vata koo é ña ta'xi ña é nto'o ko ntii dañu ntūvi. ³³Dukuān né, ēní ko, dá ntánataká nuu nto é ká'xi ntó ne, kuntētū tá'an nto vata koo é dādīi tsi ka'xi nto. ³⁴Tē xoo dóo kakakin i ne, nā kínaká'xi ña nú vi'i ña kán, vata koo é ña nanto'o Xuva ko nto é vatā ó de nto da ntánataká nuu nto. Te ió ka é ncho tsixe'e ntó kó ne, ka'án u te vē'xí xtuku ú é koto ni'ni ú nto.

É káta'xi Espíritū Sántū

12 Ntio ko é kūtuni vā'a nto, ēní, kuenta iña i é káta'xi Espíritū Sántū san ko.

²Ini nto tsi kídaā, dá vāta kuinti'xe nto Xuva kō ne, da vā'a xnto é kanañē'e ñā'a san nto é kunuu iní ntó santu ña é ña kaká'an. ³Dukuān ne, kaka'án u ni ntó tsí xoo é káka'an kíni i iña Jesús ne, ña túvi Espíritū Sántū nuu nima i. Ntē ña xoxó kuvi ka'an i é Jesuú ne, divi ñā e Tó'o nti'xe ko, tē ña te kuénta iña Espíritū Sántū san é káka'an ña.

⁴Dōo ki'in nuū i é kūvi ni'i ña'a é vii ña, ntá tsi uun tsi Espíritū Sántū, ña katsi'i. ⁵Dōo ki'in nuū í iō nté koo xntii ō, ntá tsi uun tsi Xuva ko, ñā é ūve ntee ko. ⁶Dōo ki'in nuū i é vii ó ne, ntá tsi uun tsi Xuva ko, ñā é kata'xi un nti'í é vii ó xe un xé un ō. ⁷Xe un xé un ō díto é nuu Espíritū Sántū sán nima ko é vā'á ko un nti'í nti'í o. ⁸Iō ñā ne, kani'i ña e dóo ini ña nté koo ta'xi ña ko itsi. Iō ñā ne, kani'i ña e dóo ki'in iní ña nté koo ka'an ña. Ntá tsi ntuvi ñā sá'á ne, ní'i ña é kūvi vií ña uun tsi nta'a Espíritū Sántū. ⁹Iō ñā ne, kani'i ña e dóo kuntee iní ñā Xuva kō. Iō ñā ne, kani'i ña é kūvi ntavá'a ña ña nchokuvi. ¹⁰Iō ñā ne, kani'i ña é kūvi vii ña nuu i e dóo na'nu. Iō ñā ne, kani'i ña é kūvi ka'an ñā naa Xuva ko. Iō ñā ne, kani'i ña é kūvi kiní ña nee é vē'xí nta'a Espiritu Xuva ko ō nee é vē'xí nta'a é ña vā'á. Iō ñā ne, kani'i ña é kūvi ka'an ña tuku tú'un é ña te tú'un mii ñā. Iō ñā dī ne, kani'i ña é kūvi ka'an ña neé kani tú'un tú'un xoó kaka'an i. ¹¹Ntá tsi un nti'í nti'í nuu i sá'a vē'xi uun tsi nta'a Espíritū, divi Espiritu mii Xuva kō. Divi ña kata'xi ña kō, xe un xé un ō, neé nti'í nti'í nuu i é vā'a vata kaa é ntio ña.

Un ntií ntií ó ne, uun tsi kúñū kúvi ō

¹²Kūñū kō né, kuān te dóo titín ta'vi i ió ne, uun tsi kúñū kúvi. Kuān tsi kaa kúñū Cristú di. ¹³Dā ítisi ntute o kuēnta iña Espíritū Sántū sán ne, uun tsi ntúvi o ni tā'an ko, ña ntákuinti'xe i san. Kuān te ñá Israeé o, kuān te tuku tátá kō né, o kuān te io tó'o ko, ō ña tuvi tó'o kō, ntá tsi úun tsi Espíritū Sántū san núu ña nima ko, un ntí'i ō.

¹⁴Kūñū ko ne, ña té uun tá'vi tsi ni kūvi, tsi dóo titín ta'vi i. ¹⁵Tē dí dī'in kō san ká'an: "Xu'ú ne, ñá te nta'a ni kūvi u; dukuān ne, ñá kaduku ntée u kúñū san", koo ka'án ne, ñá tē nee va'a é kuān ó kaka'án ne, ña kaka'án ka i kúñū san. ¹⁶Tē dí tutun ko ká'an: "Xu'ú ne, ñá te ntúxnúu ni kūvi u; dukuān ne, ñá kadūku ntée u kúñū san", koo ka'án ne, ñá tē ne va'a é kuān ó kaka'án ne, ña kaka'án ka i kúñū san. ¹⁷Tē dí da kanií ō kúvi o ntúxnúu ne, ¿nté ntu koo tekú ko? Tē dí da kanií ō kúvi o tūtún ne, ¿nté ntu koo ta'ni o? ¹⁸Ntá tsi tsúve Xuva ko ta'vi kúñū kō mí e ntío ña. ¹⁹Tē dí un ntí'i é uun tsi nuu i kúvi ō ne, ¿nté ntū ó kúñū kō? ²⁰Ntá tsi kuān te titín ta'vi i ne, uun tsi kúñū kúvi.

²¹Ña kúvi ká'an ntúxnúu kō san ni ntá'a ko: "Ña ntío kó o", koo ka'an. Nté dīki kó ña kuvi ká'an ni dī'in kō: "Ñá ntío kó o", koo ka'an. ²²Uun nuu i é ña té nee nuu á'vi, kuiní kō né, divi e díí ka kantio.

²³Mí'i e díí ka ña nuu á'vi kúñū kō, kuiní kō ne, díí ka katavi núu doo vá'a. Mí'i e díí ka kakuka'an nuú kō é kīni ña'a sán ne, díí ka kadē

kuení ko é kutāvi nuu vá'a, ²⁴ntá tsi mí'i e díí ka vá'a ito ne, ñá kantio é kuān koo kutavi núu. Kuān o de vá'a Xuva kō kúñū kō, vata koo é díí ka víi o kuēnta nuu i e díí ka ña nuu á'vi, kuiní ko. ²⁵Dukuān ne, ñá nāa núu ta'vi kúñū kō san, tsí e un é un ta'vi kúñū kō sán ne, da mií é ntio i ta'an i. ²⁶Te uun ta'vi kúñū ko kānto'o i ne, dá kanií kúñū ko ntó'o i di. Tē xoó ntavá'a i uun ta'vi kúñū sán ne, kanií dīni í di.

²⁷Ví'a vé ne, xo'ō ne, ntáduku ntée o Crīstu. Kuvi ka'an o tsi kúñū ñá kúvi ō xe un xé un ō. ²⁸Dukuān é da io ió tsi tsiñú é vii ó iña Xuva ko ini ukún san: é kui ūun ne, pustru ña; é kui ūví ne, ña ntáka'án naa Xúva kō; é kui ūnī ne, ña ntánañ'e; dá vē'xí xku ña ntáde nuu i e dóo na'nu, nī ña ntántavá'a ña nchokuví ne, nī ña ntáxnīi, nī ña ntádē kú'vé, nī ña ntáni'i é kūvi ka'an ña tuku tú'un e ñá ini ña.

²⁹Ñá te ūn ntií ntií o é pustru o ne, ñá te ūn ntií ntií o é kūvi ka'an ó naa Xuva ko. Ñá te ūn ntií ntií o é kuvi nañē'e ó, ntē ña te un ntí'i o kūvi víi o nūu i e dóo na'nu. ³⁰Ñá te un ntí'i o kūvi ntavá'a o ña nchokuví san. ¿Vá un ntií ntií xntu ó kuvi ka'an ó tuku tú'un é ña íni o? Ñá te un ntí'i ō kuvi ntada ntaa o neé kani tú'un e ntáka'an ña. ³¹Ntá tsi un ntií ntií ntó nantuku nto kanií nima ntó nēe e díí ka va'a. Ntá tsi ví'a vé ne, nañē'e ú nto uun itsi e díí ka vá'a o.

Nee iña é kuinima ko

13 Kuān te kuvi ka'án u da nēé ka tú'un é ntáka'an ñá'a, un tsi nte tú'un é ntáka'an ánjē sán ne,

ntá tsi tē ña kakuinimá ko ne, vata kaa uun kaa é kánaduku ntée tatsin kaa ú, o vāta kaa stañu é kākā'ñí kaa u. ²Te nī'í ko é kā'án u naa Xuva kó ne, te iní u un ntíí ntíí nuu i é mii tsi Xuva ko iní ñá ne, te iní u un ntíí ntíí é iní ñá'a sán ne, te iní u ka'án u ni xūku san é na kī'in íkan ne, na kī'xi i'a ne, ntá tsi tē ña kakuinimá ko ne, ñá vādá kaidiá'vi ko. ³Te kuē'é u un ntíí ntíí iñá ko ña nta'ví san, o te kuē'é u kúnū ko é kām'i ñá'a sán ne, ntá tsi tē ña kakuinimá ko ne, ñá vādá kaidiá'vi ko.

⁴É kuinima kó ne, é na kūtíi o ni ta'an kō ne, e dóo vā'a koo vii o ni ñā. Ñā kune'ū iní ko ni ñā; ña kada ka'nu ñá'a o; ntē ña kadá kuení ko te díí ka va'á ñá'a o. ⁵Ñá kadā xení o ni ta'an kō; ñá te é vā'á mii ko nantuku o; ñá kudiin o ni ta'an kó; ntē ña xntekú o nima ko tē neé vií ña ni kō. ⁶Ña te da díní kó te xoo kó'xo nteē i, tsí e díní kó ne, nee é nuu é ntaā i. ⁷É kuinima kó ne, é kada ka'nū iní nti'i o. Kuinti'xe nti'i kō dí. Un ntíí ntíí kuntétu o ne, kutíi nti'i kutíi nti'i kō.

⁸Xée ntūvi é ña ka'án ka ñá'a san naa Xuva ko nee é vē'xí kuvi. Xée ntūvi é ña ka'án ka ñá'a tuku tú'un é ña te tú'un mii ñā. Xée ntūvi é ntoko ñū'u é kiní ñá'a san. Ntá tsi é kuinima kó ne, ña ntí'í. ⁹Vevíí ne, un sín tsi iní o ne, un sín tsi kuvi ka'an o nee é vē'xí kuvi di, ¹⁰ntá tsi xee ntúvi é kiní o nee é nuu é ntaā í ne, kídaā né, ntí'í é un sín tsi iní o. ¹¹Dā kulú'nti ú ne, kaka'án u vatā ó kaka'an i'xa lu'nti. Kakutuní ko ne, kadē kuení ko vatā ó de i'xa lu'ntí san di. Ntá tsi dā kúka'nu ú

ne, xtuví mii ú é idé u vatā ó de i'xa lu'ntí san. ¹²Vevíí ne, ñá káiní va'a o, tsí vata te speju déntu kaito nuu o; ntá tsi kídaā ne, kiní va'ā o. Vevíí ne, un sín tsi iní u. Ntá tsi te kúvi vé ne, kiní vā'á u, vatā ó iní Xúva kō ko.

¹³Vi'a ve ne, úni nūu i é ña nti'i: é kuinti'xe kō, é kuntetu o, ni é kuinima kó ta'an kō. Ntá tsi é díí ka ka'nu ne, é kuinima kó ta'an kō.

Dá kakā'an o tuku tú'un é ña iní o

14 Kaniñ nima ntó kuinima ntó ta'an nto ne, ntá tsi nantuku nto nēe nuu i e tá'xi Xuva kō ne, díí díí ka é kā'an ntó naa ña. ²Tsí xoo é nī'i i é kā'an tuku tú'un é ñá iní ne, ña te ñá'a kaka'an ni'i ña, tsí Xuva ko kākā'an ni'i ña. Xoxó kañe'e díki i tú'un é xe'é Espíritū Sántū san é kā'an ña. ³Ntá tsi xoo é ni'i i é kā'án naa Xuva kó ne, kaka'án ni ñá'a san vata koo é díí ka kuka'xi nuu ña, vata koo é tsi'í ntií ña ñā ne, vata koo é nāxnuu ka'nu ña nima ñá di. ⁴Tē xoó ka'an i tú'un e ñá iní ña ne, díí ka kakuka'xi nuu mii ña. Ntá tsi xoo é kākā'an i naa Xuva ko ne, kaxntii ña un ntíí ntíí ña ntákuinti'xe i san é kuka'xi nūu ña.

⁵Ntio ko é ni'i nto un ntíí ntíí nto é kúvi ka'an nto tuku tú'un é ña iní nto. Ntá tsi díí díí ka ntio ko te kuvi ka'an ntódo nto tú'un Xuva kō. Tsi díí ka kaidiá'vi é kā'an ó tú'un Xuva ko ñāa i é kā'an ó tuku tú'un, tē xoxó ña ntada ntaa tú'un é kākā'an ó san, vata koo é kadiá'vi iña un ntíí ntíí ña ntákuinti'xe i san. ⁶Dukuān ne, ení, tē xu'ú kixkoto ní'ni ú nto ne, te kā'án u tú'un é ña iní ú ne,

¿mí'i ntu kaxntii ú nto? Ntá tsi kuvi xntii ú nto te kā'án u neé ta'xi Xuva ko é kūtuní ko, ō neé iní u é nuu é ntaā í, o tū'un é ta'xi Xuva kō é kā'án u ni nto, o nūu i é nañ'e'le ú nto.

⁷Un tsi nte strúmentu é kanakueku ō ne, vata kaa choó san ne, o vata kaa kiñú'u san é ña kantíto, ntá tsi tē ña vá'a koo nakueku ō ne, ña díto neé kaeku. ⁸Tē ña vá'a koo nakuēku o trunpetá san é kākana ña sntadun san é kī'in ñá du'xēn ne, ¿xoó ntu koo tú've i é kī'in í du'xēn? ⁹Kuan tsí o kúvi ni ntō dī. Te kā'an ntō ni ñā'a tú'un ntō é ña kañ'e'le diki ñá ne, ¿nté ntu koo tekú ña é kāka'an nto? ¡Vata kaa ña kaka'an ni'i tátsín san ntáa nto! ¹⁰Ñá te nté kaa tú'un ío da mí'i ká ñuu ñuxivá a ne, un ntíí ntíí dóo vá'a tsi kuvi kī'in diki ña é kāka'an. ¹¹Ntá tsi tē ña kañ'e'le diki ko tú'un é ntáka'an tuku ña'a ne, díto é xio ñuu ña kuenta iña ko ne, xo'lo né, xio ñuú ko kuēnta iña ñá dī. ¹²Dukuān ne, te dóo ncho ni'i nto nuu i é kāta'xi Espíritū Sántū sán ne, nantuku ntō neé nuu i é díí ka kaidiá'vi i é kuka'xi nūu un ntíí ntíí ña ntákuinti'xe i san. ¹³Tē xoó kaka'an í tuku tú'un né, na kākan ñá nta'a Xuva ko, na ta'xí ña é kūvi ntada ntaa ñá neé kani tú'un. ¹⁴Tsí te kāka'an ntâ'ví u tú'un e ñá ini ú ne, nimá ko kaka'an ntâ'ví, ntá tsi ñá tē neé kañ'e'le diki ko. ¹⁵¿Neé ntu vii ú ve? Ka'an ntâ'ví u ni nímá ko ne, ka'an ntâ'ví u ni dīki kó dī. Kata ú ni nímá ko ne, kata ú ni dīki kó dī. ¹⁶Tsí te da mii tsi nima nto kanuu iní nto Xuva kō ne, ¿nté koo ka'an ntâ'ví ña é ñá ini

san ni ntō dadíi dá kanakué'le nto sintiá'vi nta'a Xuva ko, tē ña katéku ña nee iñá kaka'an nto? ¹⁷Kuān te dóo vá'ā ó kaka'an ntâ'ví nto dá kanakué'le nto sintiá'vi nta'a Xuva kō ne, ña kaidiá'vi é kuka'xi nuu ta'an nto nta'a Xuva kō. ¹⁸Xu'ú ne, kanakué'le ú sintiá'vi nta'a Xuva kō tsí díí ka kaka'án u tuku tú'un é ña íni u é un ntíí ntíí nto. ¹⁹Ntá tsi dá tūví u ni ña ntákuinti'xe i sán ne, díí ka vá'ā ó kuān te úvi uni xú'u ka'án u é kīni ña'a san vata koo é díí ka kutú've ña, naa i é ka'án u u'xi míil tú'un é ña kī'in diki ña.

²⁰Ení, ñá ku dē kuení nto vatā ó kadē kuení i'xá san. Mii tsi kuēnta iña núu i é kīni kaa ne, víí nto vatā ó de i'xá san é vata kutú've i é vii i é kīni kaa. Ntá tsi kadā kuení nto vatā o ntádē kuení ñatā san. ²¹Lei Xúva kō ne, uve na'a, kaka'an: “E tuku tú'un ka'án u ni ña ñuu sá'a, ne, ña vé'xi xio ñuú ka'an ñá ni ña nāá ko, ntá tsi nte da'a sá kuān koo ka'án u ne, ña téku ña, ka'an Xúva kō”, ka'an. ²²Dukuān ne, é kā'an ó tuku tú'un é ña íni ó ne, vata koo é kīni ña'a, ña é ña kákuinti'xe i ne, ñá te ña ntákuinti'xe i san. Ntá tsi te kā'an o tú'un é tá'xi Xuva ko ne, vata koo é kīni ña ntákuinti'xe i san ne, ñá te ña é ña ntákuinti'xe i. ²³Da ntánatāká nuu un ntíí ntíí ña ntákuinti'xe i sán ne, é un é un ña ntáka'an ña tuku tú'un é ña íni ña ne, kidáa ne, te xē ña'a, ña é ñá ini nuu i sá'a, o ña'a, ña é vata kuintí'xe i ne, ¿vá ña ka'an ntú ña te ntákuluku nto? ²⁴Ntá tsi te ūn ntíí ntíí ntó ka'an nto tú'un e tá'xi Xuva kō né, te xē ñá'a, ña é ñá ini nuu i sá'a ne, o te xē uun ña'a, ña é vata

kuinti'xe i ne, koto ña neé ña'a ña ne, kütuni ña tsí io kuétsi ña kuénta iña tú'un va'a é ntáka'an nto san. ²⁵Kutuni ña nee é ñu'u xū'u nima ña ne, nakunchíti ña nuu Xuva ko ne, kunuu ini ñá ña. Kutuni ña tsí nuu mé'ñu nti'xe Xuva ko ntō.

**Vii nto vata xkoó ini nto,
ntá tsi na kuiñi ūkun**

²⁶Vi'a ve né, ení, dā ntánataká nuu nto ne, iō ntó ne, kuvi kata nto; iō ntó ne, kuvi nakuā'a nto ña'a san; iō ntó ne, kuvi ka'an nto tú'un e tá'xi Xuva kō é kütuni nto; iō ntó ne, kuvi ka'an nto tuku tú'un é ña íni nto; iō ntó ne, kuvi ka'an nto neé kani tú'un tú'un ñā. Kuān koo vii nto vata koo é dií ka kuka'xi nuu nto ni Xuva kō, un ntíí ntíi nto. ²⁷Tē xoó ncho ka'an í tuku tú'un é ña íni í ne, na kā'an úvi uni ñá'a, ntá tsi kui kui uun ña na kā'an ña. Kidáā né, kuntitsí uun ña é ntāda ntaa neé kani tú'un tú'un é kāka'an ña. ²⁸Ntá tsi tē xoxo nté uun ña é ntada ntaa neé kani tú'un sá'ā ne, dií ka vá'ā o é ña ká'an kue'len ña tuku tú'un é ña íni ña da ntánataká nuu ña. Diin diin tsi na kā'an ntá'ví mii ña ni Xuva kō. ²⁹Tē xoó ncho ka'an i tú'un é xe'é Xuva kō é kütuni ñá ne, uvi úni tsi ña na kā'an ña. Na kīnī ña nguīi sán ne, na kā'an ñá te nuu é ntaā i é kāka'an ña. ³⁰Ntá tsi tē xe'é Xuva ko tū'un é kā'an túku ña'a, ña tuvi íkān né, na tēe kádin ña é kāka'an dí'na san. ³¹Kuvi ka'an nto, un ntíí ntíi nto e ní'i nto tú'un e tá'xi Xuva kō, ntá tsi kuentá uun xntō, vata koo é un ntíí ntíi nto kutú've nto ne, ntuka'nu ini nto. ³²Xoo é ní'i i tú'un é xe'é Xuva kō

ne, kuvi kada kú've míi neé ura ká'an. ³³Tsí ña ntio Xuva ko é kōo da vántiñi o kuntoo ō, tsí ntio ña é diin diin tsi kuntoo ō.

Vatā xkoó ini un ntíí ntíi ení kō, ña ntákuinti'xe i sán ne, ³⁴ñadí'í san ne, diin diin tsi na kúntoo ña ini ukún kān, tsí ña vá'ā ó te ka'an ña. Kantio é kuiko ñu'u ña vatā ó kaka'án lei Xúva kō. ³⁵Tē neé ncho kutuni ñá ne, na tsixe'e ña xii ña tē neé ña nú vi'i ña kān. Tsí ña vá'ā o é kā'an ñá ini ukún kān.

³⁶¿Nté ō ntu? ¿Vá nta'a ntú nto vé'xi tú'un Xuva kō kuan? Ntē ña te da míi xnto ni ní'i nto tú'un ñā. ³⁷Xoo é kāka'an i tsí ní'i i tú'un é xe'é Xuva kō é kā'an náa ña ne, o tē dóo ini ña Xuva kō ne, na kīni ñá tsi sá'ā é kakā'u ú iña ntó ne, uun e tá'xi Xuva kō é kāda ntaa o. ³⁸Ntá tsi tē xoó ña'a ña káde ña kuenta tú'un sán ne, ña kú de nto ña kuentá dī. ³⁹Dukuān ne, ení, kákan nto nta'a Xuva ko na tā'xi ña é kā'an ntó naa ña ne, ñá ku e'nté nuu nto é na kā'an ñá'a san tuku tú'un é ña íni ña. ⁴⁰Ntá tsi da neé ka é vii ntó ne, ñá ku dotō tsí víi nto ne, kuentá uun xnto ka'an ntó vatā ó ntio Xuva kō.

Dā ntóto Cristu

15 Ení, ntio ko é na naka'an ntō tú'un va'á san é nañé'e ú nto kídaā nté koo nakáku ō. Dīvi tū'un é kuinti'xe nto kídaa ne, kuan tsi ó ntákuinti'xe nto vevíi dī. ²Kuenta iña tú'un sa'á ne, nakáku nto, tē ña xtuvi mii nto tú'un vatā o ka'an ntódo ú ni ntō ne, tē ña te é ntaā i é kuinti'xe nto.

³É kā'án u ni nto tū'un é dií ka nuu á'vi i é ní'i ko: é xi'í Cristu

kuénta iña kó, vatā ó uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō ne, ⁴íntū'xí ña, ntá tsi da kúvi uni ntúvi ne, ntóto ñá vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō. ⁵Kídaā ne, iní Pedrú san ña ne, dā ku e ví'i ne, iní pustrú ña nguii san ñá di. ⁶Rkontúvi ne, ú'un siēntu ñá'a, ña ntákuinti'xe i san, íni ña ña é uun ito tsi. Iō ñá ntoo ká ña; iō ñá ne, e xí'i ñá. ⁷Uun ká tuku ntuví ne, iní Santiau ña; kidāā ne, un ntíí ntíí pustru ña íni ña ña di.

⁸Dā ntíi ata í ne, iní u ñá di, xu'u é vata kaa uun i'xa é kākú xe'e kaa u. ⁹Tsí xu'ú ne, díi ka dutsi u é un ntíí ntíí pustrú san ne, ntē ña nuu â'ví ko é kā'an ña'a san é pustrú u, tsí dóo dé xení u ni ñá ntákuinti'xe i Xuva kō kídaā. ¹⁰Ntá tsi dóo vá'ā o dé Xuva ko nī ko dá nadama ñá ko vata koo é kúvi u vata kaa ú sa veví. Ñá te dotō tsí ni étē xaa u e dóo va'a e tá'xi ña ko, tsí xu'ú ne, díi ka kade tsiñu u é un ntíí ntíí ña nguii san. Ntá tsi ña te da míi tsú kade tsiñu u, tsí Xuva ko nuu ña nímá ko ne, divi ñá kade ña tsiñu va'á san é kāde u. ¹¹Ntá tsi ña te íni te xū'ú ne, o ña nguii san ntáde ña tsiñu san, tsi ntánañ'é ntí tú'un Xuva kō né, diví e kuínti'xe nto.

Tē ntóto ña xí'i

¹²Ntá tsi tē ntáka'an ntódo nti tsi ntóto Cristu dá xí'i ñá ne, ¿nté kui iō ntó ne, ntáka'an nto tsí ña ntántoto ñá xí'i san, kuan? ¹³Tē dí ña ntántoto ñá xí'i san ne, Cristú ne, ña ni ntóto ña di. ¹⁴Tē dí ña ni ntótó Cristú san ne, é ntaā í e ntáka'an ntódo ntí ne, e kuínti'xe nto ne, é ntaā í; ñá tē neé nuu á'vi. ¹⁵Tē dí kuān ó ne, ntáde vetē

ntí iña Xuva ko, tsí ntáka'an nti é nantoto Xuva kó Cristu dá xí'i ña. Ntá tsi ¿nté ntu o nántoto ña ñá kuan, tē dí ña ni ntoto ñá xí'i san? ¹⁶Tsí tē dí ña ni ntoto ñá xí'i san ne, nté Cristú ña ni ntoto ñá di. ¹⁷Tē dí ña ni ntótó Cristú ne, é ntaā í é ntákuinti'xe nto ne, ña túvi xoó kada ka'nu iní i ni kuétsi nto. ¹⁸Tē dí kuān ó ne, un ntíí ntíí ña xí'i, ña é kuínti'xe i Cristu dá xí'i ne, ñá ni xēe ntá'a Xuva kō. ¹⁹Tē dí da ntántito tsi o ñuxiví a e ntantéto o Cristú ne, díi ka nta'vi ide o é un ntíí ntíí ña'a san.

²⁰Ntá tsi ñá te kuān ó kuvi, tsí é nuu é ntaā í ne, ntoto Cristu dá xí'i ña. Vata kaa kiti vidin e kii di'na ma é tatā kó kaa ña, tsí di'na ña ntóto ña é un ntí'i o. ²¹Uun tsi ñatíí idé ña kuétsi é iō doxi'í san ne, uun xtuku tsi ñatíi ntóto ña vata koo é ntóto ña xí'i. ²²Vata o ni'i ko é kuvi o é kuétsi Adaán ne, kuan o ni'i kó ntuvi iña kó nta'a Cristu. ²³Ntá tsi kuiñi ukūn ó ntoto o, vatā ó kaduku ntée o. Di'na Cristú odo núu ña ntóto ña. Kídaā ne, dá nainu xtúku ña ne, ntoto un ntíí ntíí ña kaka'an í ña. ²⁴Rkontúvi ne, xēe ntúvi é ntí'i ñuxiví san. Tē kúvi nantí'i Cristu é un ntí'i ña tsiñu na'nu i sán, nī ña ntádē kú'vé san, ni ūn ntíí ntíí ña'a, ña e dóo iō i é víi ne, da kidāā naku'é ña da kanií mí kāde kú'vé ñá nta'a Xuva kō. ²⁵Tsí Cristú ne, kantio é kadā kú'vé ka ña un tsi da nté kúvi víi ña ni ūn ntíí ntíí ña ntaínchu'vi ña. ²⁶É ntíi ata i é kaínchu'vi ñá ne, divi sán doxi'í san ne, nantí'i ña di. ²⁷Tsí Xuva kō ne, xé'e ña é kodo núu Cristu é un ntíí ntíí nuu i. Ntá tsi é káka'an o “un

ntíí ntíí nuu í san” ne, ñá te kakā'an o te kodó nuu ña iña Xuva ko, tsí Xuva kō xe'é ña é kodo nuū ñá un ntíí ntíí nuu i. ²⁸Tē kúvi idé I'xá Xuva ko nūu i sá'a ne, nakué'e ña é kadā kú've Uva ña iña ña. Dukuān né, da nēé ka nuu í ne, di'na ká Xuva kō.

²⁹Tē ña kuan koo kúvi ne, ¿nté kui kuān xkoó ini kú ña iō ñá kuān é tuku ña'a kutsi ntute ña naa ñá xi'í san? Tē dí ña ni ntoto ñá xi'í san ne, ¿nté kui kuān xkoó de ntu ña kuan?

³⁰¿Nté koo ntu é da nuu da kuií tsi ña u'vi ni'i nti ntuvi iña ntí kuan? ³¹Uten uten doko sá kanakí'i ña ntuvi iñá ko. Nuū é ntaā i. Nuū é ntaā í di tsi dóo diní ko kuenta iña nto, tsi ntákuinti'xe nto Tó'lo ko Jesūcristu. ³²¿Neé ntu tsiñu nāá u ni ñāñá san, vatā ó de ña ñuú Efesú san ne, tē dí ña ni ntoto ñá xi'í san? Díí ka vá'a ó na kō'o ka'xi o, tsí tevāā ne, kuví ō.

³³Ñá ku dā vá'a nto é kaní nta'ví ña'a san nto. Tsí kuvi nti'xe vatā ó kaka'an ña'a: “Te kuve ta'an ō ña kini ntāa sán ne, xtuví mii o é vā'a é ini o”, koo ka'an ña. ³⁴Na ntūtuni ntó ne, víí nto é vā'a. Ña kú de ká nto é kīni kaa san. Tsi iō ntó ne, ñá ini ntó Xuva kō. Kaka'an u sá'a vata koo é na kūka'an nuu nto.

¿Nté ntu o kantoto ñá xi'í?

³⁵Á te iō ntó ne, kadā kuení nto: “¿Nté ntu koo ntoto ká ña xi'í san? ¿Nté ntu kaa kúñu ñā?”, koo ka'an nto. ³⁶Ñá ku tsixe'e tūntu nto. Tsí tsíkin, kití kaí'xi nto ne, ¿ntē ntú koo kue'nu tē ña di'na té'u? ³⁷Tsi é kaí'xi ō ne, é tūku kaa te kéne. Tsí

da mii tsíkin dá i'xi nto, kuān té tsíkin trigú ne, o da nēé ka tsíkin.

³⁸Ntá tsi Xuva kō ne, kaxé'e ña é un é un tsíkin sán xuku i ni kití i vatā o é ntio ña. É un é un tsíkin sán ne, é un é un nuu i di. ³⁹Da nēé ka nuu kúñu sán di ne, ñá te úun tsi nuū i kúvi. Tsí uun tsi nuu i e kúvi kúñu ñā'a sán ne, é tūku ntāa kúñu kití san ne, é tūku ntāa kúñu láa sán. Kúñu tsákā sán di ne, é tūku ntāa. ⁴⁰Kuan tsí o kúñu é ió e dukún kán di, tsí ña te dadíi ntāa kúñu é ió ñuxiví a. Ntá tsi ntuvi kúñu sán ne, dōo vá'a ntāa. Ntá tsi e tūku ntāa kúñu é ió e dukún kán é kúñu é ió ñuxiví a. ⁴¹Ngāntíi san ne, dōo va'á ntuve i ne, dōo va'á ntuve xoó san di, ni xntívi san di, kuān te e tūku e tūku ntāa. Xntívi san ne, e tūku e tūku ntāa é un é un di. ⁴²Kuan tsí koo kuvi te ntóto ña'a, ña é xi'í san di. Kúñu e kaí'xi ō ne, kate'u, ntá tsi kúñu é ntóto ne, nté uun ito ká ña kuví. ⁴³Kúñu e kaí'xi ō ne, ñá tē neé nuu á'vi, ntá tsi tē ntóto ne, dōo va'a. Vitā kue'en kúñu sán te i'xi ō, ntá tsi tē ntóto ne, dōo ntíi. ⁴⁴Te i'xi ō ne, uun kúñu kúvi o, ntá tsi kúñu é ntoto ne, dadíi nī kúñu Xuva kō. Vatā ó iō kúñu kō ñuxiví a ne, kuan kōo ni'i ko kúñu ko te kue'en o ntá'a Xuva kō.

⁴⁵Tū'ún Xuva kō ne, kaka'an: “Adaán, ñá kui úun ne, ní'i ña ntūvi iña ña vata koo é kutuví ñá ñuxiví a”, ka'an. Ntá tsi Adaán, ña ntíi ata i kán ne, ní'i ña é kúvi ta'xi ña ntuvi iña ko é kuntoo o ni Xuva kō. ⁴⁶Ntá tsi ña te kúñu kō é kuntoo o ni Xuva kō é ní'i ko di'na, tsí di'na kúñu kō é ntuvi nte'u. Da kidáa ní'i ko kuñu é kuntoo o ni Xuva

kō. ⁴⁷Ñatií, ña kui ūun ne, nté'ū kúvi ña ne, kaduku ntée ña ñuxiví a. Ña kuvi ūvī san ne, Tó'lo ko ñā. E dúkūn kan vé'xi ñā. ⁴⁸Kūñú kō é ni'i o ñuxiví a ne, vata kaa kúñū ñā kúvi nte'u kaa. Kūñū é ni'i ko e dukún kán ne, vata kaa kúñū ña e dukún kán kaa. ⁴⁹Vata o ntúvi o ña kúvi nte'u ñuxiví a ne, kuan koo ntuvi o ña tuví e dukún kán di.

⁵⁰E ncho ka'án u ni nto, éni: Nee é iña kúñū ni iña xiki kúvi ne, ña kúvi nī'i mí tuví Xuva kō. Tsi da nēé ka é kate'ú ne, ña kúvi nī'i é kutúví ntii dañu ntúvi. ⁵¹Kini nto ve tsi ntaa ú ni nto ūun nuu i é nté uun xoxo íni i: Ñā te ūn ntii ntii ó kúvi o, ntá tsi un ntii ntii ó nadama kúñū kō. ⁵²Uun da'na nchuvii, vata koo kuvi é nakuéni o, te éku trunpeta san é ntii ata i. Tsi kueku trunpetá san ne, kidáa ntóto ñā xi'í san e nté uun ito ka ña kúvi ñā. Xo'ō é ntántoo ká o ne, ura tsi i nadama kúñū kō di. ⁵³Kantio é nādama kúñū é kate'ú san nī kúñū é ña katé'ú san. Kantio é nādama kúñū é kantí'i nī kúñū é kutúví ntii dañu ntúvi. ⁵⁴Tē nādama kúñū é kate'ú nī é ña katé'ú ne, te nādama kúñū é kantí'i nī é ña kantí'i ne, kidáa ne, kuntaa é kaka'an tú'un Xuva kō: “Ñā kōō ká doxi'i, tsi kúvi idé Xuva ko ni i”, ka'an. ⁵⁵¿Ñā nta'vín ntun, doxi'i? ¿Mí'i ntu é kúvi viín kan nī ntii? ¿Mí'i ntu kúvi ntuku kuí'ín kan ntii? ⁵⁶Tsi kantuku kuí'i doxi'í san ko kuēnta iña kuétsi kō ne, kütuni ko tsi iō kuetsí ko kuēnta iña leí san. ⁵⁷Ntá tsi ntadiá'vi Xuva kō é káta'xi ñā é kúvi vii o ni dóxi'í san nta'a Tó'lo ko Jesūcristu. ⁵⁸Dukuān né, éni,

kuntikin nto é ña ku xtuví mii ntō e ntákuinti'xe nto; ña ku díta nto tūku itsi. Díí díí ka na kuka'xi nuu nto ni Xuva kō, tsi nto'ó ne, ini ntó tsi ña te é ntaā í e ntáde tsiñu nto ni Xuva kō.

Dómēni é ntánatakā ña iña ta'an ña

16 Kuenta iñá domēni é ntánatakā nto iña ta'an ko, ña kuinti'xe i sán ne, kué'e nto vata o nañé'e u ña ntákuinti'xe i ñuú Galacia. ²É kui uun ntúvi vité san ne, naki'i da'an ntō domēni, vata kaa e ní'i nto. Na kōo tú'vē nto vata koo é ña kantio é natakā ntó tē xee u. ³Tē xee u ne, kada vá'a u tutu é kuní'i ña é nakaxnúu nto é kí'ín ni'i ñá domēni iña ta'an ko, ñá ntōo ñuú Jerusalem. ⁴Te kántio é kí'ín u ne, kí'ín ú ni ñā di.

Mí'i nchó kí'ín Pablu

⁵Kikoto ní'ni ú nto te ita ntí'xin ú ñuú Macedonia, tsi itsi ikān kuita ntí'xin u. ⁶Ñá iní u te kuvi kutúví u ni nto, kuān te uun dá'na, o dā nté kuita ntí'xin ntuvi ví'xin san. Kidáa né, kuvi xntii ntō ko dá ñii kí'ín u mí ntio é kí'ín u. ⁷Ña ntio ko é uun da'na tsi koto ni'ni ú nto, tsi kuān te nté kaa ntuvi kutuví u ni nto, te Xuva kō ntio ñā. ⁸Kuntētu ka ú i'a ñuú Efesu da nté kúvi viko é nakué'e o sintiá'vi nta'a Xuva ko iña i é ta'vi o, ⁹tsi dóo iō tsiñu Xuva kō é káda tsiñu ú i'a ne, dōo vá'ā ó kakuvi, kuān te dóo iō ñá ntáka'an ntée ko.

¹⁰Tē xee Tímoteú ne, vií nto ña kuenta vata koo é káán ña, tsi iña Xuva ko káde tsiñu ña vatā ó de ú xu'u. ¹¹Dukuān né, kuiko ñu'u nto

ñā ne, xntii nto ña na kī'ín ka ña itsi ña vata koo é vā'á koo naxee ña mí tuví u. Tsí xu'ú nī ña kuinti'xe i sán ne, ntántétu ntí ña i'a.

¹²Ení ko Ápoló ne, dōo ikán u da xe'e nā kíkoto ní'ni ña nto ni tā'án ko ña nguii san, ntá tsi ña ni ntio ña kí'ín ñá vevii. Ntá tsi kí'ín ñá tē ni'i ña ntuvi.

Tū'un da ntí'i tutú san

¹³Kuenta tsí víi nto; ñá ku xtuví mii nto é ntákuinti'xe nto. Ñá ku u'vī ntó; na kūtíi nto vata kaa é tíi nto. Koo ntii ntó. ¹⁴Da nēé ka é víi ntó ne, víi nto é ntákuinima ntó ta'an nto.

¹⁵Ini ntó, ēni, tsí Stefanu ni ñaví'i ña ne, di'na ña kuinti'xe ña é da xōo ka ña ntoo ñuú Acayá san. Nté ntūvi tsikán ne, da mii é ntáxntii ña ta'an kō, ña ntákuinti'xe i san. ¹⁶Kakan ú nto é kuiko ñu'u nto ñā'a, ña vata ntāa ña tsikan. Kuān koo víi nto dí, ni ūn ntíi ntíi ña'a, ña ntáde tsiñu ni'i nto, nī ña ntáxntii

nto. ¹⁷Dōó diní ko tsí é xee Stéfanu ni Fortunátu ni Acáicu, tsí ñi ñā ntáde ña é ña ni kuvi víi nto é xoxó nto i'a. ¹⁸É nāxnuu ka'nu ña nimá ko vatā o dé ña ni ntó ñi. Koto nto ña, tsi dōo va'á ña'a ña.

¹⁹Un ntíi ntíi ña ntákuinti'xe i san, ña ntoo i'a ñuú Asia ne, taxnuu ña ntiusi nto. Aquila ni Prísila ni un ntíi ntíi ña ntákuinti'xe i san e ntánataká nuu ña nú vi'i ña kán né, taxnūu ña ntiusi ntó ñi, ta'an nto, ña ntákuinti'xe Xuva kō. ²⁰Un ntíi ntíi ta'an kō, ña ntoo i'a ne, taxnūu ña ntiusi ntó ñi. Nanume ta'an nto kuenta iña Xuva ko. ²¹Xu'u é Pablú u ne, mii u ka'u u sá'ā é taxnūu ú ntiusi nto. ²²Tē xoó ña ntío i Tó'o ko Jesūcristú ne, na nī'i mii ña é nto'o ña nta'a Xuva kō. iNā nainú nāne'e Tó'o kō! ²³Na kunūu mé'ñu kunuu dava Tó'o ko Jesūcristu nto. ²⁴Ntio ko é kūtuni nto tsi dōo ntio kó nto, tsí uun tsi kúnū kúvi o nī Tó'o ko Jesūcristu. Kuan tsí koo é ká'án u ni ntó, xu'u é Pablú u.